AEETIS
5
1976

1976 GEGUŽĖS - MAY Vol. LXVI. ..No. 5

ATEITIS — Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

Poezija — Vladas Šlaitas 153
ANTAI... — K. Trimakas 153
Krikščioniškojo humanizmo bruožai ateitininkų ideologijoje — Kun. Viktoras Rimšelis, MIC 157
Jorge de Lima poezija (Išvertė P. Gaučys) 160
Kalba Federacijos vadas 163
Lietuvių veiklos dinamika — Pasauliniai lietuviškos veiklos centrai — Gabija Juozapavičiūtė 164
Pasaulio lietuvių centrai ir politinė veikla — Viktoras Nakas 167
Vidos Krištolaitytės tapyba 170
Konvertitas: Vieno jaunuolio apsisprendimas būti lietuviu — Kazimieras-Kenneth Stewart 172
LAIŠKAI 174
ATŽALOS. Nuobodžiausia diena — Gintas Zaranka; Žiedai — Taura; Nevykusi diena — Kristina Veselkaitė; Žmogus, kurio niekad nepamiršiu — Algis 176
Mūsų šeimoj (7): Naujas automobilis — Jonas Dievažys 179
VEIKLA 181

Šį numerį redagavo ir išdėstė A. Norvilas. Nuotraukos K. Norvilos (viršelis, 154, 159, 169, 175, 176, 177); K. Trimako (164, 167); J. Kuprio (170, 171, 185, 186, 187); Alg. Grigaičio (179).

Vyriausias redaktorius: Kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130, USA. Telef.: (312) 366-2446. **Redaktoriai:** Dr. Algis Norvilas, 4036 W. 91st Place, Oak Lawn, IL. 60453, USA. Telef. (312) 636-2595; ir Aldona Zailskaitė, 1836 49th Court, Cicero, IL. 60650, USA. Telef.: (312) 863-6400. **Redakcijos nariai:** Dalia Bilaišytė, Jurgis Bradūnas, Marija Eivaitė, Jūratė Jasaitytė, Petras V. Kisielius, Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija), Roma Olšauskaitė, Antanas Razma, Linas Sidrys, Tomas Palubinskas, Raimundas Šilkaitis (fotografija) ir Rimvydas Zailskas (išdėstymas). **Kalbą taiso:** Danutė Augienė, Kazė Bradūnienė ir Pranas Razminas. **Administratorius:** Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: (312) 434-2243. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. **Leidžia** Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 7 dol., garbės prenumerata — 15 dol., susipažinimui — 5 dol.; visur kitur — 5 dol.

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629. Yearly subscription in the US and Canada $7. Single copy $1.00 Second class postage paid at Chicago, Illinois.

VLADAS ŠLAITAS

PRISIMINIMUI

Padėsiu galvą ant peleninės.
Esu degtukas.
Peleninėje liks tik sudegusi mano mumija.
Tačiau mano svajonės klajos danguje,
kaip dūmai
tavo meilės ir mano meilės prisiminimui.

Tavo kūnas yra skaistus, kaip bažnytinis vaškas.
Tavo pirštai lengvi ir trapūs.
Esu bučiavęs
tavo skaisčią ir dievišką ranką,
ir pabučiavimas
man atrodo, kaip pernai mirusios vasaros sapnas.

LOPINĖLIS

Kiekvienas tiltas yra svajonė.
Vienoj pusėj tavo gyvenimas,
kitoj pusėj mano gyvenimas.
Jei nebūtų tilto, kaip aš galėčiau
savo meilės svajones surišti su tavo svajonėmis?

Viešpatie!
Išklausyk mano prašymą.
Duok,
kad nedingtų nuo žemės paviršiaus brangus lopinėlis
(aš kalbu apie Lietuvą),
nes jeigu dingtų nuo žemės paviršiaus graudus lopinėlis,
kam gi tada aš rašyčiau meilės eilėraščius?

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M[illegible]ŽVYDO
BIBLIOTEKA

KAPINYNŲ ŽOLĖ

Kapinynai mane traukė vaikystėje
ir kapinynai mane traukia senatvėje,
nes kapinynų širdy,
už sunkių žalvarinių vartelių,
miega mano auksinis kryželis,
mano atsakymas
į visus mano klausimus,
kam,
aplamai,
atėjau į pasaulį
ir kur nukeliausiu,
kai mane vieną kartą priims amžinon kaimynystėn
kapinynų pusiau pažaliavę ir sunkūs varteliai.
Jei nebūtų meilės,
nebūtų nieko,
jei nebūtų meilės,
būtų tik durys,
kurios veda į tamsią ir šiurkščią ir amžiną mirtį.
Jei nebūtų meilės,
būtų geriausia
niekados neužgimti šiame plačiame pasaulyje.
Bet seni kapinynų varteliai dainuoja meilę,
ir šiurkšti ir graudi žolelytė dainuoja meilę,
nes gyvenimas yra meilė,
nes tiktai meilė,
kaip šiurkšti ir graudi žolelytė,
nugali mirtį.

antai...

PASIAUKOJIMAS

Prieš 25 metus gegužės 13 d. vyskupai paaukojo Lietuvą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Tai nebuvo vien tuščias gestas, bet rimtai apgalvota pabėgėlių ganytojų rūpesčio išraiška su sudėtom viltim. Kažin kaip giliai tas pasiaukojimas palietė lietuvius pabėgėlius anuomet? Ir kiek šiandien juo gyvenam ir pasikliaunam?

Pasiaukoti juk reiškia tam asmeniui pašvęsti savo jėgas ir darbus bei pasivesti jo globai. Marijai pasiaukojimas galutinai remiasi pasiaukojimu Dievui . Tikėjimo akimis galime įmatyti Dievo ir Marijos globos ženklus mūsų tautai net jos priespaudoj. Tuo įsitikinusių bei Dievui ištikimų, rodos, yra ten, anapus Geležinės uždangos. Pasiaukojimas Marijai, o per ją galutinai Dievui — išeivijoj prisimintinas ir atgaivintinas, ir tai ne vien šios sukakties proga.

GUATEMALA

Kaip taip galima? Praleisti nepaminėjus, neparodyti rūpesčio? Toks sukrėtimas, tiek vargo, tiek aukų!... Guatemala paliesta žemės drebėjimo... Bent 25,000 žuvo, 85,000 sužeistų, ketvirtadalis gyventojų — 1,2 milijono be namų.

Pagalvojom, bet mūsų dėmesys "Antai" skyriuje nuslydo prie okupuotos Lietuvos, Lietuvių Bendruomenės rinkimų, sendraugių prieauglio... Guatemala taip ir liko nepaminėta.

Kai kas gali pasakyti: Kitur nukreiptas dėmesys išblaško nuo lietuviškų ir organizacinių reikalų, o kitur nukreipta šalpa atima nuo savųjų. Niekas nesirūpina mūsų reikalais, nieks nešelpia. Mums reikia rūpintis tik savo reikalais, tik savuosius šelpti.

Žinoma, tai mūsų apsisprendimo reikalas — pagal išteklius, norą ir galimybę atsižadėti. Protas gali pastatyti ribą; širdis kitų vargo akivaizdoj gali ribą praplėsti savo pačios sąskaiton, ne atimdama tai, kas kitiems skirta... Juk iš iš kitataučių, atkreipdami jų dėmesį į mūsų tautos vargus, mes tikimės, o kartais ir sulaukiame pastangų mūsų tautos dėliai — ir jie tada ribas plečia.

Jei kartais nesuteikėm pirmąją pagalbą Guatemaloj vargstantiems, galime suteikti antrąją adresu: Catholic Relief Services, 1011 First Ave., New York, N. Y. 10022.

BUDĖJIMAS

Kovo 19-21 Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 4 metų sukakty lietuvių jaunimas 40 val. budėjo ir skaitė Kroniką prie Chicagos katedros. Tikslas buvo trejopas: 1. "pasiaukojimas, tiek asmeniškas, tiek viešas"; 2. dvasinis solidarumas "su visais lietuviais, kurie pergyvena skausmą ir kentėjimą dėl krikščioniško-katalikiško tikėjimo išpažinimo"; ir 3. "kreipimasis į Bažnyčios hierarchijos vadų sąžinę, kad jie nepamirštų lietuvių tautos" ("Draugas", kovo 20).

Pirmieji du tikslai rado visuotinį pritarimą. Pats pasiaukojančių studentų elgesys geriausiai įkūnijo juos. Teisingai suprastas ir tiksliai komunikuotas trečias tikslas irgi nebūtų sudaręs problemos. Deja, tiesiogiai ar netiesiogiai jis sudarė progą kai kurių amerikiečių dvasiškių spėliojimui budėjimą esant "demonstracija prieš popiežių", o kai kam, tamsiau įžvelgiančiam, parašyti "laisvos kūrybos" rašinį: "Demonstracija prieš Katalikų Bažnyčios hierarchų sąžinę" ("Naujienos", balandžio 13).

Girdisi siūlymai tokį budėjimą pakartoti, tik plačiau — visoj Šiaurės Amerikoj ar net visam pasauly. Tačiau pasimokius čia Chicagoj vertėtų: 1. viešumon kelti ne hierarchijos "ne visada ... tinkamą jautrumą" (kiek gi mes patys būtume linkę prisidėti prie tų, kurie keltų

mūsų tikrą ar tariamą "nejautrumą"?), bet dar stipriau, ryškiau ir aiškiau pačių prispaudėjų darbus bei tikinčiųjų kančią; 2. prie hierarchijos prieiti subtilesniu būdu, įvairiopais jiems priimtinais keliais (prileidžiant, kad ir kai kur, kaip Chicagos arkivyskupijoj, tie keliai nėra tokie platūs, kaip tikėtumės povatikaninėj Bažnyčioj); ir 3. dėti didesnes pastangas pakviesti krašto žmonių spaudą, radiją ir televiziją ne "spaudimui į bažnyčios hierarchiją" ("Pasaulio Lietuvis", balandžio nr., 532 psl.), bet kuo plačiau supažindinti krašto gyventojus su mūsų tikinčiųjų tautiečių kančiom, kad plačiai paskleisti persekiojimo faktai palenktų veiklai krašto politinius ir bažnytinus vadus ir prilaikytų persekiotojus okupuotoj Lietuvoj.

EUCHARISTIJA

Ankstyvesniųjų laikų ateitininkiškas jaunimas, tur būt, geriau suprato, iš kur sklinda dvasinė jėga. Jie būrėsi į būrelius eucharistiniam Kristui užleisti vis didesnę vietą savo gyvenime. Gal jie buvo paprastesni, o mes šiais laikais "rafinuotesni". Betgi kiekvienam asmeniui — tiek jiems, tiek mums — reikia mus pačius perviršijančio ir visą gyvenimą apimančio asmeninio centro. Eucharistinis Kristus yra toks centras. Ar pajėgsime rafinuotumo lukštus nusilukštenti ir užleisti jam vietą savyje?

Šių metų rugpiūčio 1-8 d. Philadelphijoje įvykstantis tarptautinis eucharistinis kongresas šūkiu "Eucharistija ir žmonijos alkis" nurodo visai žmonijai — o ypač besistengiantiems būti krikščionims — ko alkstame.

JAU ANAIS LAIKAIS

Istorijos profesoriai D. Weinstein ir R. M. Bell Rutgers universitete (JAV) kompiuteriais analyzavo šventųjų gyvenimą ir jų įtaką. Tarp kitko buvo atrasta, kad 1. jų tarpe yra reikšmingas skaičius socialinių inovatorių ir 2. daugelis moterų — šventųjų buvo veiklios visuomenininkės, ne vien užsiimančios vaikais ir namų priežiūra.

Tie faktai parodo krikščionybę jau anais laikais (1000-1700 m.) buvus tiek socialinių pakeitimų, tiek moters platesnio vaidmens visuomenėje puoselėtoja.

NENORIM

"Ar turėtumėt vėl vaikų, jei jums reikėtų viską iš naujo pradėti?" — Į šį "Chicago Sun Times" klausimą iš 10,000 atsiliepusių tėvų 70 procentų atsakė neigiamai. Tai rodo, kad didelė dalis amerikiečių tėvų vaikus patiria kaip naštą, kurios paragavę nebenori kitą kartą turėti. Laikraštis spėja, kad vaikų nebenorinčių tėvų didelis procentas yra atsiradęs dėl to, kad nepatenkinti (kad ir mažuma) yra labiau linkę reikšti savo jausmus, negu tie (dauguma), kurie yra patenkinti. Kaip ten bebūtų, negalim neatkreipti dėmesio į taip stipriai ir plačiai reiškamą nepasitenkinimą (nors šiuo metu negalime patikrinti, kiek to nepasitenkinimo yra lietuvų tėvų tarpe).

Vaikai, kaip ir visa kita, turi ir teigiamo, ir neigiamo. Jie ir našta, ir pastenkinimo šaltinis. Kad daugelis tėvų šiame krašte juos daugiau patiria kaip naštą, gali būti "kalti" patys tėvai (sakykim, norėdami būti laisvi nuo pareigos) arba jų vaikai (pvz. tėvų neklausydami). Ir vieniems ir kitiems vertėtų pasvarstyti: vaikams, ypač vyresniesiems — kaip suteikti daugiau džiaugsmo tėvams; o tėvams — ar kartais jie patys, vienaip ar kitaip nusikreipę kitur, nepakerta malonumo srovės, galinčios plaukti turint vaikų (kiek stebina faktas, kad neseniai iš spaudos išėjusioje knygoje "The Pleasure Book" Julius Fast aprašo apklausinėtų asmenų 74 malonumo šaltinius — kates, naminius augalus, balionus, vaizduotę, praėjusios vaikystės žaidimus..., bet ne vaikus.

IŠTVERMINGAI

Prie kai kurių dalykų taip priprantame, kaip prie kasdienės duonos. Toks yra jau šešiasdešimt metų švenčiąs "Draugo" dienraštis. Panašiai nepakeičiamas, ypač JAV Rytų pakraštų — taip pat šešiasdešimtmetinis "Darbininkas". Ir "Dirva", pakilusi iš savo spaustuvės degėsių, priartėjo prie savo 60 metų sukakties.

Tik kam iškritus iš rikiuotės, pajuntama spraga, kaip tai atsitiko su "Margučiu". Labai apgailestaujame, kad ši visiems lietuviškiems reikalams jautri radijo programa Chicagoje nutilo — tikimės, kad tik laikinai.

Kęstutis Trimakas

KRIKŠČIONIŠKOJO HUMANIZMO BRUOŽAI ATEITININKŲ IDEOLOGIJOJE

KUN. VIKTORAS RIMŠELIS, MIC

Mūsų enciklopedijoje humanizmas aptariamas, kaip "dvasinis kultūros sąjūdis, kur auklėjimo, švietimo ir aplamai viso kultūrinio gyvenimo pagrindu laikyta klasikinės graikų ir romėnų senovės mokslo, literatūros ir meno kūriniai" (T. VIII, psl. 329). Humanizmas tad turėtų reikšti žmogiškosios prigimties atsiskleidimą šiam pasauliui. O tai bus žmogaus gyvenimas su įvairiomis apraiškomis, keliančiomis jam klausimą, iš kur jis ateina ir kur eina.

Iš žmogaus sampratos į humanizmą

Gyvenimo kelias į tikslą, įprasminąs visokį žmogaus pajudėjimą, turi atitikti žmogaus prigimtį. Todėl visais amžiais didžioji problema buvo atsakyti į klausimą, kas yra žmogus. Senovėje Sokratas didžiausia išmintimi laikė savęs pažinimą. Thaleto įrašas ant Delfų šventovės "pažink patsai save" buvo jam visos išminties sintezė. Max Scheler'is sako, kad visos filosofinės problemos suvedamos į klausimą, kas yra žmogus, kokį santykį jis turi su būtimi, su pasauliu ir su Dievu (Abhandlungen und Aufsaetze, I Bd.). Iš čia nesunku suprasti, kad pagal žmogaus įvairias sampratas kalbama ir apie įvairias pasaulėžiūras, o pagal tai ir apie vienokį ar kitokį humanizmą. Nuo Feuerbacho laikų materializmo atstovai skelbia materialistinį arba liberalistinį humanizmą, ateistai — ateistinį, komunistai — socialistinį.

Komunistų pavergtuose kraštuose ateistai tikinčiuosius laiko trukdytojais vystytis humanizmui ir juos už religiją baudžia, kaip nusikaltėlius prieš ateistinę moralę. Bet ir ateizme, ieškant humanizmo, ieškoma ir Dievo. J. P. Sartre sako, kad žmogus yra toji būtis, kuri turi pagrindinį troškimą būti Dievu (L'etre et le neant, p. 654). Anas renesanso humanizmas, kuris žavėjosi senovės graikų ir romėnų klasinėmis žmogaus formomis, išreiškiančiomis tobulą žmogų dailėje, mene, arba kad žavėjosi senovės graikų literatūroje žodžio tobulumu, mūsų laikų egzistencialistų yra laikomas ženklu, nurodančiu į intelektualų protinį nusenimą.

J. P. Sartre tuojau po antrojo pasaulinio karo, 1945 m., kai visi gyveno nuotaikose, smerkiančiose nacionalizmą už žmoniškumo išniekinimą, skaitė paskaitą, kurios tema ir išvada buvo, kad tik egzistencializmas yra tikrasis humanizmas. Tai buvo žmogaus prasmės kėlimas, paneigiant betgi Dievą, kaip žmogaus gyvenimą įprasminančią bū-

---

Kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC, būdamas arčiau lietuvių, visada aktyviai reiškėsi ateitininkų veikloje. Eilę metų yra buvęs MAS dvasios vadas. Priklauso Šatrijos korporacijai. Pastaruoju laiku šešerius metus išbuvo Romoje Marijonų provincijolo pavaduotoju ir tarybos nariu. Šiuo metu jis yra sugrįžęs Chicagon ir apsistojęs tėvų marijonų vienuolyne. Čia pateikiamą paskaitą kun. Rimšelis skaitė Ateitininkų Jubiliejinėje stovykloje.

tį. Sartre ir Camus skelbia, kad tikrasis humanizmas ateina iš ateizmo. Tai yra Proudhon'o ir Markso atgarsiai. Šie skelbė, kad tik atsilaisvinus nuo Dievo, išauga pilnas žmogus ir kad socializmas yra tikroji gyvenimo evangelija.

Koks yra tasai ateistų socialistinis humanizmas, mes patys gerai žinome, ir labai ryškiai aikštėn iškėlė mūsų laikų humanistas ir rašytojas Solženicinas. Visuose savo raštuose jis liudija apie žmogaus prigimties išniekinimą, sąžinės laisvės paneigimą, žmogiškumo teisių nepripažinimą visoje Rusijos imperijoje.

Popiežius Paulius VI Jungtinių Tautų asamblėjoje kalbėjo apie krikščioniškąjį humanizmą, kurio nešėja, ypač po Vatikano II, yra Katalikų Bažnyčia. Vatikano II "Gaudium et Spes", pastoracinė konstitucija apie Bažnyčią šiuolaikiniame pasaulyje, labai plačiai išdėsto, kas yra krikščioniškasis humanizmas. Šis oficialus Bažnyčios dokumentas iškelia žmogaus asmens kilnumą, laisvės reikšmingumą, žmonių bendruomenėje visų lygybę ir socialinį teisingumą, o krikščioniškojo mokslo šviesoje pristato žmogiškosios kūrybos vertę ir nusako kelius į kultūros pažangą. Apie ekonominį gyvenimą kalbėdama, konstitucija "Gaudium et Spes" nurodo taip pat į Kristaus karalystę, kurioje žemiškos vertybės yra skirtos visiems; taikos ir bendruomenės painiuose klausimuose nurodo kelius į santaiką bei sugyvenimą. Kad tautų bendruomenėse žmonės atrastų vieni kituose savo artimą, skatina tarp visų žmonių puoselėti dialogą. "Gaudium et Spes" konstitucijos, kurią galima vadinti krikščioniškojo humanizmo deklaracija, pagrindinė tema yra išpažinimas, kad yra žmonijos šventoji istorija, kad pasaulis yra Dievo sukurtas ir Jo palaikomas, o Dievo tobulasis kūrinys — žmogus per nuodėmę nuo savo Kūrėjo atkrito ir paskui laikų pilnybėje Kristaus mirtimi ir iš numirusiųjų prisikėlimu tapo atpirktas ir perkeistas.

Kristus humanistas – pasaulio šviesa

Visokio žmoniškumo prototipą bei pavyzdį krikščionybė turi Jėzuje Kristuje, kuris yra tikrasis žmogus asmens jungtyje su pačiu Dievu. Nuo amžių pradžios niekas nėra girdėjęs kalbant apie žmogų ir jo reikalus taip, kaip Jėzus iš Nazareto kalbėjo.

Šiandien mes kalbame apie tarptautinį bendradarbiavimą, apie ekumenizmą religijų išpažinime, apie dialogą, kaip priemonę žmogui su žmogumi suartėti. Bet ar tai nėra Kristaus žodžių derinys, atėjęs iš pamokymo, kas yra mano artimas? Krikščioniškajame humanizme kiekvienas žmogus yra mano artimas (Lk. 10, 29-37), nes jis yra pašauktas tapti Dangiškojo Tėvo vaiku ir dangiškosios karalystės paveldėtoju. Paklydusios avelės ir sūnaus palaidūno palyginimai Evangelijoje (Lk. 15) liudija, koksai yra krikščioniškasis humanizmas. Visoje žmonijos istorijoje nebuvo ir nėra kito humanisto, kuris atstotų Kristų, kurį betgi fariziejai kaltino už tai, kad jis bendrauja su muitininkais ir nusidėjėliais.

Kas yra bent kartą skaitęs Jono Evangeliją, niekad nepamirš to vaizdo, kuris aprašomas, atpasakojant įvykį, kaip viena moteris buvo sugauta nusikalstant ir atvesta pas Kristų, kad Jis viešai padarytų sprendimą. Pagal Mozės įstatymą, reikėjo tą moterį akmenimis užmušti. Kristus jautė, kas tos moters sielos gelmėse vyksta. Kai skundėjai vis nesiliovė kamantinėti, Jėzus pasilenkęs pirštu ant žemės ėmė rašyti ir paskui tarė: "Kas iš jūsų be nuodėmės, tegu pirmas sviedžia į ją akmenį" (Jn. 8, 7). Kai kaltintojai išsiskirstė, Kristus paklausė moters, ar niekas jos nepasmerkė. Moteriškė atsakė, kad niekas. Tada Jėzus jai tarė: "Nė aš tavęs nepasmerksiu. Eik ir daugiau nebenusidėk" (Jn. 8, 11).

Jokie paleontologai neatras, ką Kristus pasilenkęs ant žemės rašė. Gal jis rašė skundėjų nuodėmes, kurios vis primena žmogui jo kaltę prieš Dievą ir aptemdo jam doro gyvenimo šviesą taip, kad nemato kuriuo keliu eiti į savo išganymą. Moters skundėjams išsiskirsčius, žmonių miniai Jėzus vėl prabilo: "Aš — pasaulio šviesa. Kas seka manimi, nebevaikščios tamsybėse, bet turės gyvenimo šviesą" (Jn. 8, 12). Krikščioniškojo humanizmo sampratai būdinga yra ši scena, kurioje nuodėmės akivaizdoje Kristus, būdamas patsai Dievas, nusikaltusios moters nepasmerkė, bet ta proga nurodė, kur yra tikroji gyvenimo šviesa ir išsigelbėjimas.

Kas gi kita yra toji Kristaus šviesa, jei ne krikščioniškoji pasaulėžiūra, kurioje augti ir tobulėti privalu ateitininkui? St. Šalkauskis į klausimą, kas yra Ateities organizacija, atsako, kad "Ateities organizacija yra mokslą einančio lietuvių katalikiškojo jaunimo sąjunga" (Ateitininkų ideologija, Putnam, Conn. 1954, ps. 69). Šalkauskio supratimu, kaip Antanas Maceina sako, "ateitininkija ... buvo pilnutinės pasaulėžiūros ir pilnutinio gyvenimo sąjūdis, siekiąs keisti lietuvių tautą pagal Kristaus dvasią, vengiąs bet kokių vienašališkumų ir perdėjimų ir dėl to geriausiai išreiškiąs krikščioniškąją mintį" (ibd. 32).

Mokslo siekiąs jaunimas visa savo buitimi eina į sielos intelektualines gelmes ir siekia inteligentiškumo, kas ir yra, kaip sako Dr. J. Girnius "žmogiškasis šviesumas, kuris sudaro intelektualinę gelmę" (Idealas ir laikas, Chicago,

Ill., 1966, psl. 102). Bet ateitininkui, kaip krikščioniui, nepakanka intelektualinių gelmių, kad iš jų klestėtų pilnutinės pasaulėžiūros ir pilnutinio gyvenimo sąjūdis. Be Dievo žmogus, nors ir pasiekęs didelių intelektualinių gelmių, vaikščiodamas žmonių išminties šviesoje, Kristaus pasakymu, vaikščios tamsybėse ir neturės gyvenimo šviesos.

Piligrimas į tą pačią šalį

Be Dievo neturime nė gyvenimo pilnumo. Pastebėsime, kad kiekviena prigimtis yra savo paskirtimi altruistinė ir vis siekia ko nors už save aukštesnio, atseit, jei gyvena, tai gyvena dėl ko nors kito. Žmonių gyvenime nelaimingi ir nesveikos dvasios yra tie, kurie pristinga savyje meilės. Terepeutinė psichologija gali paliudyti, kaip žmogus tampa psichiškai ligonis, kai jis yra netekęs meilės, kai neturi kuo rūpintis, kam aukotis ir vienišume negali kitų pasisekimu džiaugtis.

Būties atsiskleidimas tiesos, gėrio ir grožio pavidalu sielą daro neramią. Krikščionybės pirmųjų amžių didysis mąstytojas Šv. Augustinas šitai išreiškė savo išpažinimuose: "Sukūrei mus sau, ir nerami yra mano širdis, kol neatsilsės tavyje" (Confessiones, lib. I, c. I). Nerami siela yra dėl to, kad dar ji nėra pasiekusi savo Kūrėjo, kad dar ji yra judėjime į savo tikslą. Mes esame šiame pasaulyje visada piligrimai. Poeto žodžiais tariant, mes einame

Tolyn tolyn tiktai nudžiugę šitos žemės
piligrimai
Ir niekad niekad atgalios" (Brazdžionis, Per

JORGE DE LIMA

ŽODŽIAIS PRIKELS

Namų atskirti, žmonėse paseno žodžiai,
žodžiai suakmenėjo įstatymų leidėjų lūpose:
žodžiai supuvo tironų pažaduose:
žodžiai nieko nebereiškia visuomenininkų kalbose.
Ir Dievo žodis nesiskiria nuo Babelio žmonių profanavimo,
nuo šių dienų žmonių profanavimo.
Nejaugi nemirtingasis žodis būtų sergąs?
Nejaugi didieji semitų žodžiai galėtų išnykti?
Nejaugi poetas ir vėl nėra skirtas atgaivinti žodžiui?
Jį nuraškyti nuo vandenų paviršiaus ir vėl jį patiekti
kontinento žmonėm?
Nejaugi jis nebuvo skirtas jam sugrąžinti jo esmę
ir atstatyti jo žmogišką turinį?
Nejaugi poetas nenumato kalbų bendravimo,
kai žmogus atgaus požymius, prarastus per Nupuolimą,
ir kai po Babelio tautos išsiskirstė?
Kai visokis sąmyšis bus nugalėtas,
ar poetas nekalbės iš savo esamos vietos
į visus žemės žmones viena kalba — Dvasios kalba?
Jei kartais gyvenate pasimirę laike ir ribose,
broliai, manęs nesuprasite!

---

pasaulį keliauja žmogus, Felbach, 1949, psl. 159). Mes visi kaip keleiviai, troškulio pilni, su poetu viens kitam pasakyti galime:

"Prie bedugnėn krintančio upelio
Prikeliavus pasilenksi tu —
Į tą šalį, į tą pačią šalį
Aš keliauju su tavim kartu" (ibd. psl.123).

Argi negalima būtų palyginti žmogaus dvasios ilgesio, kai jo siela atsiveria tiesos šviesai, su troškuliu keleivio, kai šis keliauja tyruose saulės kaitroje. Vienas miršta be vandens versmės, kitas negali gyventi be tiesos ir meilės šaltinio.

Kas yra Dievas žmogui, mes sužinojome tik iš paties Kristaus. Filosofų Dievas, išreiškiąs amžiną ir pastovią priežastį, nėra dar Kristaus Tėvas ir mūsų Tėvas. Visa, ką aš sakau apie Dievą, kaip pastebi Karl Barth, yra žmogus, kuris sako, atseit, mano samprata apie Dievą bus skirtinga nuo tavosios. O Kristus, įsikūnijęs Dievas, apie save kiekvienam mums vienaip sako, kad Jis yra tiesa, kelias ir gyvenimas.

Dieviškosios prigimties dalininkai

Palestinoje, dabar Izraelio pusėje, yra labai gilus šulinys, vadinamas Jokūbo šuliniu. Prie to šulinio įvyko nepaprastai gražus susitikimas ir pasikalbėjimas Kristaus su samariete moterimi. Kristus buvo išvargęs ir ištroškęs. Jis sėdėjo prie šulinio, kai jo mokiniai buvo nuėję į Sicharo miestelį. Atėjo moteris vandens pasisemti. Ši nepažįstamajam nieko nesakė. Bet kai ji iš šulinio gelmių pasisėmė vandens, jai Kristus tarė: "Duok man gerti". Moteris nustebo, kad žydas į ją, samarietę, prabilo, nes žydai su samariečiais ir tada nebendravo. Jėzus tada jai tarė: "Jei tu pažintum Dievo dovaną ir kas yra tas, kuris tave prašo 'duok man gerti', rasi, pati būtum jį prašiusi, ir jis tau būtų gyvojo vandens davęs!" (Jn. 4, 10). Iš čia prasidėjo su moteriške, kuri buvo nusidėjėlė

MALDA

— "Sveika, Marija, malonės pilnoji..."
Vakaras buvo toks gražus, gyvenimas toks tyras,
mano motinos rankos tokios švelnios,
o ten žydryje — aukso prietema... ten toli...
— "Malonės pilnoji, Viešats su tavim, palaiminta!
Palaiminta!"
Kiti vaikai, mano sesutė, mano jaunesnieji broliukai,
mano žaisliukai, mano krašto balti namukai,
klebono asilaitė, šalia koplyčios besigananti...
ten toli...
Sveika, malonės pilnoji!
— "Palaiminta tarp moterų, palaimintas tavo įsčiaus
vaisius..."
Ir miego pirštai ant mano akių,
Ir mano mamos rankos ant mano sapnų,
Ir mano katekizmo paveikslai
mano paukštiškam sapnui!
Ir visa tai taip toli... taip toli...

Išvertė P. Gaučys

JORGE DE LIMA (1893-1953), brazilų poetas, patapęs svarbiausiu šiaurinės Brazilijos poezijos atstovu. Jis mylėjo gyvą ir negyvą kūriniją ir susikūrė savotišką krikščionišką mistiškumą, kuris jam leido žiūrėti į pasaulį, kaip į amžiną Kalvarijos auką. Kultivuodamas tautosakinę poeziją ir iškeldamas negrą, jis taip stipriai pasireiškė, kad ligi šiol kritikai negali nuspręsti, kurioje lyrikos srityje jis pasiekė didesnių laimėjimų: ar krikščioniškoje, ar sritinėje poezijoje.

P. G.

---

ir gyveno jau su penktu vyru, gilus teologinis pokalbis. Kristus matė tos moters sielos vidinį troškulį, kurio joks vandens šaltinis negalėjo numalšinti. Jis jai sakė: "Kiekvienas, kas gers šitą vandenį, ir vėl trokš. O kas gers vandenį, kurį aš duosiu, taps versme vandens, trykštančio į amžiną gyvenimą" (Jn. 4, 13-14).

Samarietei visą laiką skambėjo žodžiai: vanduo, kurį aš duosiu, taps versme vandens, trykštančio į amžinąjį gyvenimą. Bet ji jų nesuprato, lygiai kaip ir Nikodemas, Izraelio mokytojas, nesuprato Kristaus žodžių: "Kas neatgims iš vandens ir Dvasios, neįeis į Dievo karalystę" (Jn. 3,5). O tai buvo pokalbiai apie ypatingą Dievo dovaną ir apreiškimas, kad su mesijo atėjimu pribrendo laikas žmogui įsijungti į paties Dievo gyvenimą. "Jis mums padovanojo", kaip Šv. Petras sako, "brangius bei didžius pažadus, kad per juos taptume dieviškosios prigimties dalininkai" (II Petro, I, 4). Per krikštą krikščionis tampa paties Dievo gyvybės dalininkas, Šv. Povilo mintimi, sueina į giminystę su Dievybe (apd. 17, 28-29).

Kristus labai daug kalbėjo apie Dievo karalystę prilyginimais, primindamas, kad ji yra mūsų tarpe. Ji yra mumyse, jei mes turime dievišką gyvybę, kaip teologai sako, antgamtinį gyvenimą. Nors Dievas gyvena neprieinamoje šviesoje, ir apie gyvenimą dieviškoje karalystėje nieko negalime pasakyti iš to, ką akys pamato, ausys išgirsta ar žmogus nujaučia, tačiau galime kalbėti apie dieviškos gyvybės apraiškas žmoguje.

Link dieviškos Kristaus sąmonės

Kiekviena gyvybė reiškiasi judėjimu. Kas neturi judėjimo, tas laikomas negyvu. Mes stebimės erdvių didumu ir jose įvairių kūnų judėjimu, bet nepastebime gyvųjų daiktų vidinio judėjimo. Be triukšmo ir be garso gėlės išauga. Jos turi savyje judėjimą ir energiją, kuri atomų jėgą sudalina, išskirsto į gražiausius žiedus, kurie mūsų akį patraukia. Lelijos yra tokios gražios, kad, paties Kristaus žodžiais tariant, nė pats Saliamonas

nebuvo taip apsirengęs savo garbėje. Bet tos gėlės nežino, kad jos tokios gražios ir aplamai nežino, kad jos yra pasaulyje. Jos yra gyvos, bet gyvena ne sau.

Regimojo pasaulio gyvūnija jau labai daug sau gyvena ir daug reaguoja į pasaulio apraiškas. Ji, kaip pasakytų čia Teilhard De Chardin, per erdves ir laiko kosmines platybes vis artėja prie žmogaus sąmonės. Sąmonė, kurios nei matai, nei girdi, bet ar ji nėra gyvybinis judėjimas? Protinis pažinimas, meilė yra mūsų sielos dvasiniai pajudėjimai. Iš šių dvasinių apraiškų mes žinome, kad mes esame ne tik kūnas, bet ir dvasia. Iš dvasios seka žmogiškosios prigimties vienybė. Iš intelektualinės sielos ateina, kad mes galime pažinti, mylėti, jausti, judėti, atseit, gyventi. Žmogaus gyvajame kūne yra ta pati siela — dvasia, kuri turi judėjimą pažinimo ir meilės pasaulyje, ir ta pati dvasia gaivina ląsteles ir judina atomus, kad jie bendrautų dvasios sąmonėje ir jos laisvėje. Dvasia kūną išlaisvina iš medžiagos sustingimo. Tai ji yra, kuri teikia žmogiškosios prigimties dviejų, medžiaginio ir dvasinio, polių jungčiai vienybę ir asmens kilnumą. Iš šio kilnumo pajutimo ateina ir humanizmas, ginąs žmogiškumo teises. Bet asmens kilnumas nėra pasiekęs galutinės tobulumo ribos, kol negavo Kristaus sąmonės, kad Jo Tėvas yra ir mūsų Tėvas. Dalyvavimas Kristaus sąmonėje bus pilnas, kai Šv. Povilo mokymu, Kristaus Dvasia mūsų širdyje šauks "Aba, Tėve!" (Gal. 4, 6; Rom 8, 15).

Laikų pilnybėje įsikūnijo žmogaus prigimtyje pats Dievas. Todėl Jėzus Kristus yra visos kūrybos judėjimo pradžia ir pabaiga. Jis yra visos evoliucijos centras ir pabaiga. O mūsų dvasios sąmonė, taip aukštai iškėlusi gyvajame kūne medžiagos pasyvumą, eina dieviškos kūrybos paskirtis link dieviškos Kristaus sąmonės. Mes esame pakviesti dalyvauti Kristaus dieviškajame gyvenime.

Dievo vaikai ir Dievo šventovė

Po Kristaus atėjimo, kaip Dostojevskis sako, visos religinės problemos sueina į vieną klausimą, ar Jis yra iš tikrųjų Dievas. O išpažįstant Kristų Dievu, yra man klausimas, ką Jis man duoda, arba koks yra per Jį mano išgelbėjimas, apie kurį tiek daug Katalikų Bažnyčia kalba.

Kristus visų pirma duoda tai, ko Jis iš savo klausytojų reikalavo, — tai tikėjimą. Priimdami krikščioniškąjį tikėjimą, mes priimame dievišką pažinimą. Per tikėjimą mes pažįstame jei ne viską, tai labai daug apie Dievą, kaip Jis patsai save pažįsta. Tai ir yra dieviško gyvenimo pajudėjimas mumyse ir artinimasis prie dieviškos sąmonės. Turįs tikėjimą jau nevaikščioja tamsybėse, bet yra paimtas į neprieinamą — antgamtinę šviesą. Šitoje antgamtinėje šviesoje gimsta meilė, kurios vardu yra pavadintas pats Dievas. Dievo tiesos judėjimas į meilę yra dieviškos gyvybės judėjimas žmogaus sieloje. Ir tai yra naujas pažinimas ir nauja meilė. Šitokiu judėjimu gyvena ir reiškiasi viduje pati Švč. Trejybė, nes trys asmenys dalinasi Dievybe per pažinimą ir meilę.

Teologai dievišką gyvybę žmoguje vadina pašvenčiamąja malone ir antgamtiniu gyvenimu. Šv. Povilas krikščionis vadina šventaisiais ir Dievo šventove. Jis korintiečiams rašo: "Argi nežinote, kad jūs esate Dievo šventovė, ir jumyse gyvena Dievo Dvasia?" (I Kor. 3, 16). Vatikano II suvažiavimas tikinčiuosius vadina Dievo tauta.

Žmogaus sudievinimo paslapčių akivaizdoje visas medžiaginis pasaulis gauna per Kristų naują įprasminimą. Įsikūnijimo paslaptį rišant su Dievo veikimu ir Jo nutarimais, kur Dievas neranda aukštesnio tikslo,kaip patį save, išeitų, kad Dievas iš amžinybės pasiilgo savo kūrinių ribotos būklės ir jų vargano gyvenimo. Taigi Jis Kristaus gyvenimu patyrė, kas yra kančia ir mirtis, o po atpirkimo žmonijos judėjime į Kristaus sąmonę, Šv. Povilo žodžiais tariant, "pati Dvasia liudija mūsų dvasiai, kad esame Dievo vaikai" (Rom. 8, 16).

Tokioje Dievo santykių su pasauliu ir žmogumi dialektikoje, kas moka ir gali šitai suprasti, matys, kad pasaulyje nieko nėra profaniško, nes viskas išėjo iš Dievo ir viskas grįžta pas Dievą. Tik žmogus, nusigręždamas nuo savo Kūrėjo, neša moralinį blogį į pasaulį, savyje stabdydamas dieviško gyvenimo judėjimą. Kristus moko, kad tik iš žmogaus vidaus išeina visos blogybės. O iš sudievinto žmogaus turės sekti ir toji aukštoji krikščioniškoji moralė, kuri gamtos vaikui nėra lengva našta. Krikščioniškasis gyvenimas yra Kristaus jungas ir Jo našta, kurią lengvina pati jo Dvasia. Ji gyvena krikščionyje, kad siela vis daugiau ir daugiau įeitų į Dievo išminties pažinimą, dieviškų paslapčių supratimą ir dieviškų dalykų įvertinimą. Ji tobulina mumyse Kristaus žmogiškų ir dieviškų apraiškų bruožus, kad mes iš savo pusės galėtume pasauliui parodyti Kristaus veidą.

Liudyti apie Kristų ir skelbti Evangeliją

Ateitininkui laikytis krikščioniškumo principo reiškia, kad jam privalu gyventi kaip Dievo vaikui ir skelbti Kristų savo artimui. Senovėje, ypač

(Nukelta į 174 pusl.)

KALBA FEDERACIJOS VADAS

Kelios ištraukos iš Federacijos Vado dr. Petro Kisieliaus kalbos, pasakytos kovo 13 Cicero Vysk. Valančiaus ateitininkų kuopos metinėje šventėje.

TAUTOS SKAUSMAS—MŪSŲ SKAUSMAS

Mes matome, kad vis dėlto mūsų tauta savo laisvės ir egzistencijos kovoje nėra palūžusi. Priešingai, pastarieji metai aiškiai rodo jos augantį atsparumą, gilėjantį tautinį sąmoningumą, klestintį kultūrinio pranašumo jausmą ir ryžtą nenusileisti ir tylomis nepriimti jokios neteisybės. Svarbiausia tačiau, kad mes šią tautos kovą suprastume ir tiesiog pajustime, kaip mūsų pačių kovą: kaip mus ligi gelmių paliečiančią ir užangažuojančią. Mes, ateitininkai, kuriems tautiškumas yra vienas iš pagrindinių principų, privalome savo tautos kovą už laisvę laikyti mūsų pačių širdies kraujuojančia žaizda, skaudančia dieną ir naktį. Jei šis tautos skausmas bus mūsų skausmas, tuomet ir konkretų įnašą į kovą už tautos laisvę teiksime savaime — nuoširdžiai, greitai ir apdairiai.

MUMS REIKIA NUOLATINIO ATSINAUJINIMO

Kokį mes šiandien turime ateitininkišką jaunimą, tai toks bus ir mūsų visos ateitininkiškos šeimos bei visos tremties lietuviškos šeimos rytojus. Kiekviena organizacija atsinaujina, kai jos gretos pasipildo naujais nariais ir kai jos veikimas nuolat dvelkia gyvumu. Mums visiems reikia gyvumo ir nuolatinio atsinaujinimo tautiniu ir ideologiniu atžvilgiu. Atsinaujinti dvasioje reiškia pagilinti savo ideologiją, kad entuziazmas neišblėstų, siekiant įprasminti savo gyvenimą. Užtat nepakanka sužinoti, kas ir kur geriausiai atskleidė ateitininkams ideologinius bruožus. Reikia, kad mes ta ideologija būtume užkrėsti ir ja gyventume taip, kaip kūnas yra gyvas sielos gyvybe.

GYVENAMASIS LAIKAS

Ateitininko pareigos kyla iš ateitininkų organizacijos veikimo tikslų — principų. Jūs, jaunieji ateitininkai, išmokote ir dar išmoksite tuos penkis mūsų organizacijos principus išvardinti, juos suprasti, pagelbstant jūsų globėjams. Jūsų globėjai Jums nuolat primena ir primins, kad jūs visą savo ateities gyvenimą turėsite tvarkyti ateitininkų principų dvasioje. Tačiau mūsų organzacijos tikslai nėra vien tiktai uždara organizacijos ribose saviaukla. Ateitininkų organizacija vykdė tai, ko iš mūsų reikalavo mūsų gyvenamasis laikas ir mūsų tauta.

PIRMIEJI KRIKŠČIONYS

Apie pirmuosius krikščionis buvo sakoma, kad jie vieni kitus myli. Tai buvo nauja apraiška pagonių pasaulyje ir ženklas, kieno jie sekėjai. Pagonys stebėjosi, kad krikščionys vieni kitiems nekeršija, nepavydi, už viską meile atsilygina, net ir savo priešams. O mes gi, ateitininkai, argi nesame šv. Povilo, pagonių apaštalo, mokiniai, Dievo apvaizda pašaukti nešti Kristaus dvasią visai mūsų tautai. Jau jeigu mes, kurie tariamės turį tikėjimą ir pasitikėjimą Kristaus veikimu šiame pasaulyje, neparodysime savoje visuomenėje nei vienybės, nei sutarimo, nei solidarumo, tai kaip tada galime reikalauti iš kitų organizacijų ir aplamai iš visos lietuviškos visuomenės sutarimo bei solidarumo. Su aukštais idealais ir tikslais ateitininkų organizacja mūsų visai tautai buvo, Kristaus žodžiais tariant, lyg toji žemės druska, kuri ir už tėvynės ribų neturėtų išblėsti. Visų pirma mes visi turėtume jaustis, kaip vienos šeimos broliai ir seserys ir džiaugtis, būdami tokios garbingos organizacijos garbingais nariais.

III Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas jau praėjęs, tačiau ten įvykęs jaunimo minties prasiveržimas tik dabar pilniau atsiskleidžia. Skaitytoją norime supažindinti su dviem pranešimais, skaitytais jaunų ateitininkų simpoziume apie tautinės veiklos dinamiką. Pirmam pranešime Gabija Juozapavičiūtė plėtoja mintis apie jaunimo lietuviškos veiklos centrus, o antram Viktoras Nakas pažvelgia į politinę veiklą ir praplėčia Gabijos veiklos centro supratimą. Pastarasis pranešimas pateikiamas kiek sutrumpintas.

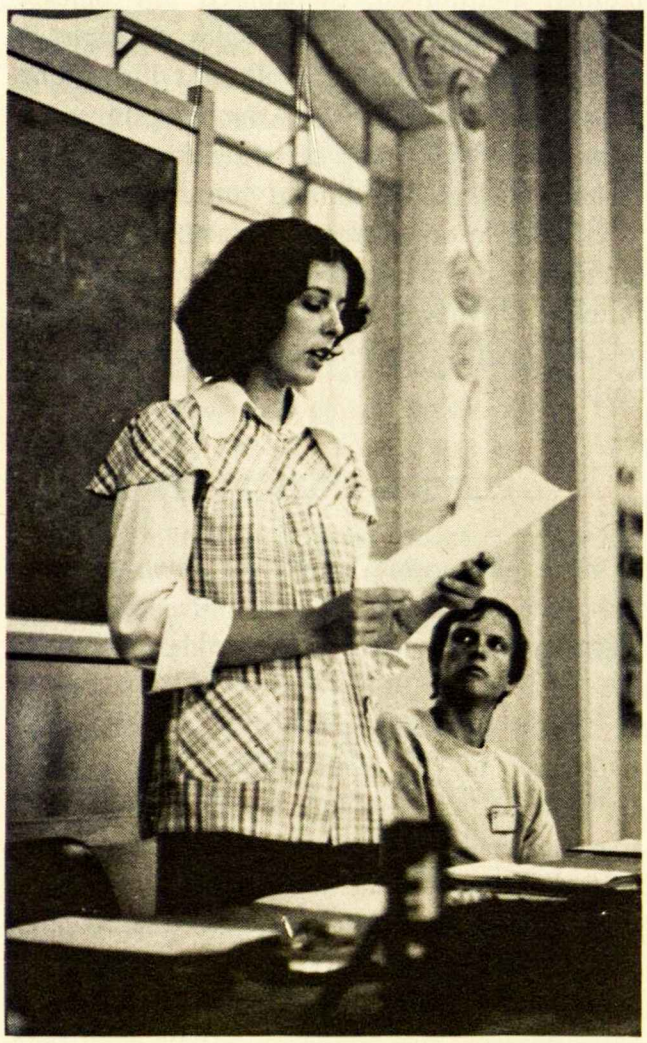

Gabija Juozapavičiūtė jau nuo penkių metų amžiaus dalyvavo ateitininkų stovyklose, Wasagoje. Gimnazijoje aktyviai reiškėsi ateitininkų veikloje. Lankydama universitetą, buvo vicepirmininkė Algio Puterio vadovaujamoje MAS centro valdyboje Toronte. Atstovavo Kanadai New Yorke leidžiamos "Ateities" redakcijos kolektyve. Šiuo metu yra "Tėviškės Žiburių" bendradarbė ir priklauso JAUNIMO ŽIBURIŲ skyriaus redakcijai. Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyboje ėjo vicepirmininkės pareigas Jaunimo Kongreso reikalams.

LIETUVIŲ VEIKLOS DINAMIKA PASAULINIAI LIETUVIŠKOS VEIKLOS CENTRAI

GABIJA JUOZAPAVIČIŪTĖ

Šio pranešimo tema yra "Lietuvių veiklos dinamika — Pasauliniai lietuviškos veiklos centrai". Savo paskirtį matau šitaip: Pirma, pažiūrėti, ar mes iš tikrųjų turime dinamišką lietuvišką veiklą; antra, paklausti, nuo ko priklauso dinamiška lietuviška veikla, kokios sąlygos reikalingos jos atsiradimui; trečia, apibūdinti, kas yra lietuviškos veiklos centras ir koks yra ryšys tarp veiklos centro ir veiklos dinamikos.

Spaudoje daug skaitome apie plačią lietuvišką veiklą — kongresus, suvažiavimus, minėjimus, stovyklas, susirinkimus, posėdžius, sporto rungtynes ir taip toliau. Šiaurės Amerikoje ypač daug dėmesio kreipiama į jaunimo organizacijų veiklą: skautus, ateitininkus, neolituanus, Lietuvos vyčius. Pastaruoju metu universitetuose steigiami lietuvių studentų klubai, kurie yra pripažįstami universitetų vadovybių, kaip pilnateisiai universiteto bendruomenės nariai. Australijoje, kiek žinau iš spaudos, jaunimas ypač reiškiasi sporte. Vokietijoje ruošiami pasakiški suvažiavimai ne bet kokiose, o tik pilies patalpose. Pietų Amerikoje veikla vyksta naujai įsteigtos Lietuvių Jaunimo Sąjungos rėmuose, kuri yra, dėka šio kongreso ruošos, į save atkreipusi nemaža dėmesio. Tačiau ši veikla kol kas tenkinasi pasiruošimu kongresui ir pačiu kongresu.

Pažvelgus į spaudą ir su žmonėmis pasikalbėjus, atrodytų, kad mes lietuviai esame nepaprastai veiklūs žmonės. Bent Šiaurės Amerikoje retai sutiksi lietuvį jaunuolį ar jaunuolę, kuris nepriklauso keliom organizacijom, kuris vos suranda laiko paruošti savo pamokas tarp visų pianino pamokų, skautų sueigų, tautinių šokių repeticijų ir taip toliau. Kitataučiai dažnai net stebisi, kad tokia maža tauta yra taip gražiai susiorganizavusi

ir gali tiek dug atlikti. Taip, veiklos turime daug; ji ypač gražiai atrodo popieriuje. Tačiau mes čia nesusirinkome patapšnoti vienas kitam per petį ir pasidžiaugti, kaip puikiai viskas vyksta. Man atrodo, kad mūsų tikslas čia yra į save giliau pažvelgti, ir pažiūrėti, ar negalėtume savo veiklą dar geriau sustiprinti. Taigi, jei šis pranešimas atrodys pesimistiškas, tai ne dėl to, kad būčiau pesimistiškai nusiteikusi, bet dėl to, kad, norint veiklą gerinti, reikia aikštėn iškelti jos trūkumus.

Nežiūrint visos mūsų veiklos, man atrodo, kad mes esame kol kas labai nedaug atsiekę. Atsižvelgiant į visą darbą, skiriamą lietuviškai veiklai, vis dėlto rezultatai turėtų būti geresni. Todėl aš teigiu, kad mes **neturime dinamiškos lietuviškos veiklos.** Mūsų veikla yra pasidariusi automatiška, jai trūksta išradingumo, naujų būdų tą patį padaryti ir gal dar geriau. Bijome įtraukti naujų veiklos formų, kaip, pavyzdžiui, ruošiant Vasario 16 minėjimus. Baiminamės, kad per daug pakeitus įprastas formas, prarasime didesnę visuomenės dalį; čia turiu galvoje vyresniąją kartą, kuri yra netolerantiška naujom idėjom. Kažkodėl vyresnieji jaučiasi patogiausiai įprastoje, pažįstamoje situacijoje. Gal taip yra dėl to, kad jau kartą palikę tai, kas jiems Lietuvoje buvo pažįstama ir artima, jie ieško panašių dalykų čia išeivijoje, tame krašte, kuriame gyvena. Nauja idėja jiems yra lyg praradimas to, kas jiems yra įprasta ir pažįstama, kas yra sava. Tačiau jei mūsų veikla vien tik liks "įprasta", ji visuomet bus paviršutiniška, išlaikanti tiktai formą, nes yra pareiga formą išlaikyti. Imkime kaip pavyzdį Vasario 16 minėjimą. Ateina laikas Sao Paule ruošti parodą Praca Roosevelt bendrame pabaltiečių pasirodyme, ir tuojau prasideda aimanavimas, kad vėl kas nors turi lietuvius atstovauti. Panaši situacija tikriausiai sutinkama ir kituose kraštuose. Bet, ačiū Dievui, dar vis atsiranda tokių, kurie jaučia pareigą ir reikalą tokį darbą dirbti ir patys eina jį atlikti. Tokių tačiau yra mažai ir kažin, ar jie ilgai išsilaikys. Priešingai, su noru turėtų būti laukiama proga, lietuvius atstovaujant, gerai pasirodyti ir iškelti Lietuvos vardą. Turėtų būti ieškomi nauji būdai sumaniai ir išradingai pasirodyti. Tačiau mes metai po metų išstatome tuos pačius plakatus, kurie jau nusibodę net ir tiems asmenims, kurie pasiaukojo ir atėjo dirbti, ir tiems, kurie eina į tuos pačius parengimus. Sakyčiau, mes nemokame į visuomenę išeiti, dažnai per daug būdami užsidarę savuose rateliuose.

Nors ir automatiškai, tačiau veikla vyksta. Pažvelgus ateitin, man kyla klausimas, ar iš čia esančiųjų atsiras tokių, kurie pajus pareigą ateityje tęsti lietuvybės darbą, kai nebebus likę vyresniųjų, kurie dabar pareigingai darbuojasi? Ar išmūsų tarpo atsiras tokių, kurie supras reikalą kas vakarą visą savaitę išbūti prie lietuviškų eksponatų pabaltiečių parodoje? Aš abejoju ir abejoju todėl, kad mūsų tarpe nėra daug tokių, kurie tikrai įvertintų lietuvybę. Esu lietuvis todėl, kad mano tėvai iš Lietuvos kilę ir tiek, bet iš tikrųjų mano kilmė nedaug ką man reiškia. Kartą metuose atlieku savo lietuvišką pareigą, atsilankydamas Vasario 16 minėjime, ir po to esu ramus iki sekančių metų. Juk žmogus nebegalėtų laikyti save lietuviu, jei jau nebeįstengtų atsilankyti į Vasario 16 minėjimą. Ir kiek yra tokių, kuriuos tik tada ir pamatai lietuvių tarpe. Iš kitos pusės, tų, kurie supranta lietuviškos veiklos reikalą ir naudą, yra nedaug, ir tie dažnai dėka masės, kuri prie veiklos neprisideda arba apsiėmusi jos neatlieka, veikloje ilgai neišsilaiko. Man atrodo, kad kažkas yra negerai su mūsų veikla, jog prieinama prie to, kad užkrauname kelių žmonių darbus ant vieno ar dviejų asmenų. Vėl paimkime pabaltiečių parodos pavyzdį. Ar nebūtų lengviau, jei nereikėtų tam pačiam asmeniui kas vakarą parodoj išbūti? Ar nebūtų darbas lengvesnis, jei juo būtų pasidalinama. Ar paroda nebūtų įdomesnė, jei į jos ruošimą aktyviai įsijungtų didesnis žmonių skaičius su naujom idėjom ir pasiūlymais? Pasidalinus darbais, kiltų daugiau minčių ir net būtų maloniau dirbti. Tada jau būtų dirbama iš įdomumo ir dinamiškai, o ne vien iš pareigos. Vien pareigos jausmo neužtenka, kad veikla būtų dinamiška. Pareigos jausmas yra tiktai pradžia, prie jo dar reikia jungti supratimą ir įsitikinimą, kad veikla yra verta ir naudinga. Kadangi žmogus yra socialinis sutvėrimas, jis naudą mato tik tada, kada savo darbui bei mintims randa užnugarį. Jei to užnugario nėra, jaučiasi izoliuotas, nepripažintas. Mūsų visuomenėje trūksta vieningo užnugario veiklai. Manau, vertėtų šiuo atveju imti pavyzdį iš žydų tautos, kuri retai kada nesutaria.

Taigi siūlyčiau kelti klausimą, ar mes iš tikrųjų turime dinamišką lietuvišką veiklą bendrinėse organizacijose, ideologinėse jaunimo organizacijose (skautuose bei ateitininkuose), kultūriniuose rateliuose, sporto vienetuose. Aš sakyčiau, kad mūsų veiklai trūksta dinamiškumo, ji pasidariusi automatiška, vykdoma tiktai iš reikalo tęsti formą ir tradicijas. Norėčiau pridurti dar vieną pastabą. Pagal sąrašus, narių skaičius dažnai atrodo didelis, tačiau, įvykus susirinkimui, tie didieji skaičiai dingsta. Iš sąrašuose surašytų 50 narių į susirinkimus pastoviai atsilanko apie dešimt. Kyla klausimas kodėl? Ar nariai neranda, kas jiems būtų įdomu. Ar reikėtų prisitaikyti prie daugumos narių, kad kuo daugiau jų būtų

traukta į veiklą? Ar reiktų reikalauti, kad nariai prisitaikytų prie veiklos, kokia ji yra ir, jei nepatinka, tegul eina savais keliais? Reikėtų rimtai pagalvoti, ar mes užtenkamai dėmesio kreipiame į žmonių pritraukimą veiklai ir ar nereikėtų veiklą kiek pakeisti, kad prie jų daugiau prisitaikius. Veikla tada rastų didesnį užnugarį, susidomėjimą ir prisitaikytų prie liaudies, kuria ji remiasi.

Antras klausimas yra: nuo ko priklauso dinamiška lietuviška veikla? Arba: kokios sąlygos reikalingos, kad veikla būtų dinamiška? Kiekvienam veiksmui reikalingas tikslas, kuris tam veiksmui duoda prasmę. Be tikslo nebūtų ir veiklos. Kaip anksčiau minėjau, iki šiol dar turime susipratusių asmenų, kurie mato reikalą ir svarbą veikti lietuviškoje visuomenėje. Jų veiklos tikslas yra dvejopas: išlaikyti gyvą lietuvišką kultūrą, ją toliau kuriant, ir jungtis į kovą tarptautinėje arenoje prieš žmogaus teisių pažeidimą Lietuvoje.

Kultūrinėje srityje veiklos tikslai gana aiškūs: išlaikyti tradicijas, papročius. Stovykloje susipažinome su lietuviškų Kūčių tradicija, ir žinau, kad tai visiems buvo įdomu ir naudinga. Bet neužtenka tik išlaikyti, reikia ir toliau kurti. O tam reikalui reikia jau būti susipažinusiam su lietuviška kultūra ir kūryba. Norėčiau dar pridurti, kad, mano supratimu, lietuvių visuomenė nėra dėkinga lietuviams menininkams. Dėmesys kreipiamas daugiau į organizacinį veikimą, o ne į kūrybinį elementą. Šioje srityje kaip tik ir trūksta to pripažinimo, apie kurį anksčiau kalbėjau. Kad ir menkiausias kūrėjas tariasi esąs tikro kūrėjo kritikas. Sakyčiau, kad mes dar nesame kūrybiškai prasilaužę, dar nesame dinamiški.

Ekonominėje srityje taip pat nesame pažangūs. Priklausome nuo aukų ir vienkartinių parengimų. Nesame įsteigę pakankamai tvirtų finansinių bazių savo veiklai išlaikyti. Todėl didelė dalis mūsų energijos eina finansų telkimui, nuošaly palikus kūrybinę veiklą.

Organizacinėje srityje stovime geriausiai. Esame susikūrę begales organizacijų, tačiau jose trūksta susikalbėjimo, trūksta bendrų sudėtinių jėgų užsibrėžtiems tikslams atsiekti. Kiekvienas nori savaip veikti. Veikloje trūksta planavimo. Be planavimo nežinome savo veiklos krypties. Susimaišo, kur turime eiti ir ką turime atsiekti, tad sunku pasakyti, ar esame tikrai veiksmingi.

Politinėje srityje progos veiklai yra daug. Lietuva yra kaip tik priskiriama prie tų kraštų, kuriuose vyksta žmogaus teisių pažeidimas. Kasdien vis girdime daugiau ir daugiau konkrečių faktų apie dabartinę padėtį Lietuvoje. Neseniai pasirodžiusi Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika kaip tik mums duoda seniai lauktos konkrečios medžiagos veiklai. Politinėje srityje jau turime faktus, su kuriais jau galime kreiptis į gyvenamų kraštų vyriausybes, prašant pagalbos Lietuvos reikalui. Ukrainiečiai jau seniai yra susirūpinę teisių pažeidimu Ukrainoje ir, pasirendami konkrečiais faktais, leidžia leidinius, rašo tais reikalais straipsnius, informuoja plačiąją visuomenę apie tai, kas vyksta nelaisvoje politinėje sistemoje. Dabar ir mes jau turime konkrečios medžiagos spontaniškai, gyvai politinei veiklai. O šios veiklos tikslas yra mums gana aiškiai nusakytas mūsų pačių tautiečių Lietuvoje.

Kiek kartų esame sustoję pasvarstyti, kur iki šiol esame nuėję ir ką esame atsiekę? Spėčiau, kad beveik to nesame padarę. Kiek buvo bėdų, renkant duomenis pranešimui Kanadoje! Vis tas pats atsakymas: nėra duomenų, nors jau gyvename 25, o kai kur net 50 metų, ir nežinome, kur esame nuėję. Neturime tikro lietuviškų kolonijų vaizdo: Kiek jose gyvena lietuvių, kokie jų interesai, kaip juos patenkinti? Iki šiol veikla bazavosi tiktai parapijomis. Jei žmogus neatvažiuoja, tai gaila, o jei jam per sunku, tai jo ir nereikia. Manau, kad jau atėjęs laikas truputį geriau susipažinti su lietuvių visuomene ir bandyti daugiau prie jos prisitaikyti, veiklą taip suplanavus, kad kuo daugiau būtų galima įjungti. Nepritraukus naujų žmonių, vis tenka bendrauti su tais pačiais žmonėmis, o tada pradeda stigti naujų idėjų, šviežios nuomonės. Tai veda į stagnaciją, o ne į dinamiškumą. Tad atrodytų, kad lietuviškoje veikloje mums trūksta žinių, kiek toli mes esame atėję, ir planų, kaip galėtumėme dalykus ateityje pagerinti. Konkrečių uždavinių, kuriuos reikėtų atlikti, netrūksta. Jų yra visose aukščau suminėtose srityse. Tačiau, kad veikla būtų dinamiška, reikia vieningo užnugario ir susikalbėjimo, kas yra pagrindiniai tikslai. Pagal užsibrėžtus tikslus tada reikėtų planuoti veiklos kryptis.

Paskutinis klausimas toks: Kas yra lietuviškos veiklos centras? Ką laikome centru ir koks yra ryšys tarp veiklos centro ir veiklos dinamiškumo? Čia norėčiau šiais klausimais iškelti keletą minčių. Visas kolonijas galima paskirstyti pagal tai, kas ten turima: kokie pastatai, organizacijos, subuvimai ir t.t. Taip pat šiose kolonijose vyksta ir dinamika, judėjimas, kuris į ką nors veda. Vokietijoje artimai žinoma apie Lietuvą. Tenai būtų galima įkurti informacijos centrą apie Lietuvą. Būtų galima kaupti informacinę medžiagą ir ja dalintis. Pietų Amerika turi senų tradicijų ir nuotaiką. Yra suradusi būdą išlaikyti lietuvybę, nors ir lietuvių kalbos mokėjimas silpnas. Taigi kiekviena geografinė vietovė yra pasižymėjusi kokiom nors ypatybėm ar kokiais atsiekimais, per kuriuos ji galėtų ypač stipriai pasireikšti. Tad kraštai turėtų pasistengti save geriau pažinti, ko-

kioje veiklos srityje jie yra pajėgiausi ir kokius veiklos centrus jie galėtų suorganizuoti.

Veiklos centras nepriklauso nuo pastatų ar organizacijos, o nuo žmonių. Jeigu kokioje vietovėje yra stiprus organizatorius, ta vietovė ir pasidaro centrinė, ir per tą žmogų išryškėja tos vietovės ypatybės. Gal visada taip ir buvo, jog viskas prikauso nuo asmenų. Jei veikia dinamiškas asmuo, tai veikla taip pat yra gyvastinga ir judri. Tad reiktų sakyti, kad veiklos centras yra ne geografinė vieta, o energijos susikaupimas, darbas ir siekiai. Šitaip į veikimą žiūrėdami, matome, kad yra daug lietuviškos veiklos centrų.

Bendresnis veiklos planas, kuris čia iškyla, būtų toks: reikėtų pagal kiekvieno krašto pajėgumą pasidalinti sritimis. Taip kraštai taptų ypatingos veiklos centrai. Kiti kraštai iš jų galėtų gauti medžiagos ir savo veiklai. Jaunimo tarpe pasaulinio masto koordinuotos veiklos centras kaip tik galėtų būti per antrą Jaunimo Kongresą įsteigta Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Kol kas ši sąjunga pagrindinai rūpinasi Jaunimo Kongreso ruoša. Tačiau, man atrodo, jei Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga tiktai ribojasi kongreso ruošimu, jinai nepateisina savo egzistencijos. Tad šio trečiojo Jaunimo Kongreso uždavinys kaip tik ir turėtų būti veiklos gairių nurodymas būsimai Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybai.

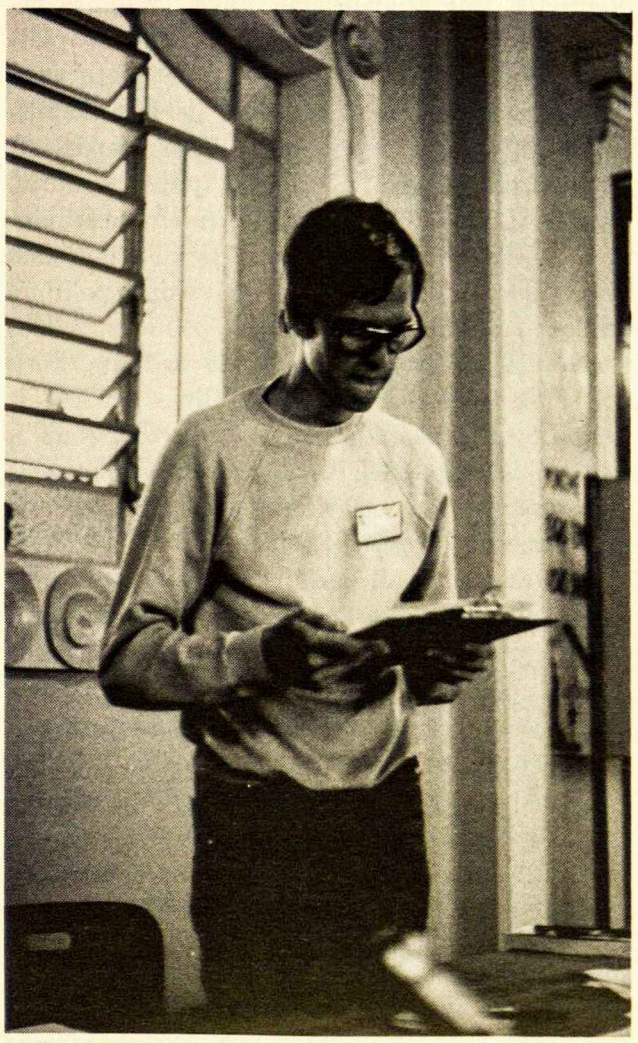

Viktoras Nakas yra ateitininkas nuo jaunų dienų. Šiuo metu eina MAS centro valdybos pirmininko pareigas. Studijuoja politinius mokslus ir istoriją University of Michigan. Buvo išrinktas atstovauti JAV III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese.

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAI IR POLITINĖ VEIKLA

VIKTORAS NAKAS

Man buvo pavesta nagrinėti, kaip mūsų pasauliniai lietuviški centrai veikia politinėje srityje. Lietuvių Charta, kuri yra mūsų išeivijos lietuvių konstitucija, sako, kad "valstybinė nepriklausomybė yra tautinės kultūros ugdymo ir išlikimo sąlyga". Tai reiškia, kad, be nepriklausomos Lietuvos, lietuviškasis gyvenimas išeivijoje išmirs. Mes, jaunimas Australijoj, Pietų Amerikoj, Europoj ir Šiaurės Amerikoj, visi gerai žinome, kaip sunku yra kovoti prieš asimiliaciją, kaip smarkiai mes stengiamės išmokti lietuviškai kalbėti ir pažinti lietuvių kultūrą. Laikui bėgant, mums būtinai reikės atstatyti nepriklausomą Lietuvą. Tą galime padaryti tik per politinę veiklą. Taigi, turi visiems būti aišku, kad politika yra reikalinga mums, išeivijos lietuviams, išlikti lietuviškais. Politinė veikla yra kaip daktaras, kuris gydo sergantį žmogų. Tas sergantis žmogus yra mūsų išeivijos lietuviai. Vaistai, kuriuos daktaras duoda savo pacientui, yra Lietuvos nepriklausomybė. Be tų vaistų, o ypač be daktaro priežiūros, pacientas, tai yra išeivija, mirs.

Yra tiktai du pagrindiniai pasauliniai lietuvių centrai, kurie rūpinasi išeivijos lietuvių politine veikla. Šie du centrai yra Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, arba Vlikas, ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Pirmoji organizacija rū-

pinasi vien Lietuvos išlaisvinimo reikalais. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pareigos nesiriboja tik politine veikla; ji taip pat daug dėmesio kreipia pasaulio lietuvių švietimui, šelpimui, informavimui ir aplamai visiems lietuvių socaliniams bei kultūriniams reikalams. Vlikas įsisteigė 1943 metų lapkričio 25 dieną Lietuvoje vokiečių okupacijos metu. Jis veikė slaptai. Jo nariai buvo pirma vokiečių, o paskui rusų, sekami, kankinami ir žudomi. Faktiškai Vlikas buvo paskutinis vyriausias laisvosios Lietuvos valdymo organas. Kad efektyviau tęsti Lietuvos laisvės kovą, Vlikas 1945 metais persikėlė į Vokietiją. 1955 metais Vlikas atsikėlė New Yorko miestan, kur jis veikia iki šios dienos.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra Vliko vaikas, tai yra jo padalinys. Vliko vadai suprato, kad jo politinės organizacijos neužtenka lietuviškos išeivijos pilnam, prasmingam gyvenimui. Vlikas savo sudėtimi buvo patrauklus vien naujiems išeivijos žmonėms, nes į Vliko vadovavimo eiles galėjo patekti tiktai nepriklausomos Lietuvos politinių partijų nariai. Reikėjo plataus masto organizacijos, kuri, įtraukdama visus išeivijos lietuvius, senus ir naujus ateivius, ir ugdydama lietuvių visuomenę kultūrinėse, socialinėse bei politinėse plotmėse, duotų tvirtą atramą Vliko veiklai bei lietuviškam gyvenimui. Laikinieji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės nuostatai buvo Vliko paskelbti 1949 m. birželio 14 dieną. Nuo pat įsisteigimo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centras yra Šiaurės Amerikoje. Tačiau centro vieta nebūtinai ribojama viena vietove, kaip Vliko.

Besvarstant šių pasaulinių lietuviškų centrų politinį dinamiškumą, kilo du labai svarbūs klausimai, liečią mūsų jaunimą. Pirma, ar šie du lietuviški politinės veiklos centrai mums yra aktualūs. Antra, ar šios dvi organizacijos duoda ką nors ypatingo mūsų jaunimui? Svarstykime pirmą klausimą. Kai svarstau, ar Vlikas ir PLB yra jaunimui aktualūs, aš noriu žinoti, ar jie yra jaunimui svarbūs, ar jaunimas supranta, kaip jie veikia? Jeigu jaunimas šių dviejų organizacijų nesupranta, ar jeigu jis jas supranta, bet vis vien galvoja, kad jos nėra svarbios, tai tos organizacijos nebėra aktualios. Jaunimui Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra aktualesnė, negu Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Priežastys yra trys. Pirmoji priežastis yra ta, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė turi savo šaknis kiekviename krašte. Jaunimas Australijoje žino, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė egzistuoja, nes jis žino, kad Australijos Lietuvių Bendruomenė egzistuoja ir mato, kaip ji veikia. Vliko gi šaknys siekia Australiją tiktai pavieniais asmenimis, o ne organizaciniais skyriais.

Antroji priežastis, kodėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra aktualesnė, negu Vlikas, yra susijusi su šių vienetų sudėtimi. Vlikas viešai vadovaujasi pagal senų, Lietuvoje įsteigtų partijų, sistemą. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybon teoretiškai gali kandidatuoti bet kas. Faktiškai, jos valdybos nariai dažniausiai irgi išrenkami pagal senų politinių partijų linijas. Vliko griežtesnis, besąlyginis reikalavimas, kad kandidatai į jo tarybą priklausytų nepriklausomos Lietuvos partijoms, nuteikia jaunimą prieš Vliką. Jaunimas susidaro vaizdą, kad Vlikas yra senoviškas, o Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra moderni, tinkamesnė šiems laikams.

Trečioji priežastis, kodėl PLB yra daugiau jaunimo gerbiama, negu Vlikas, yra ta, kad PLB savo veikla apima visas išeivijos organizacines veiklos sritis. Šiomis dienomis Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo tarpe aiškiai vyrauja nuomonė, kad kultūrinė bei socialinė veikla turi pirmenybę prieš politinę veiklą. Kadangi tą kultūrinę bei socialinę veiklą galima rasti PLB, bet ne grynai politiniams tikslams veikiančiame Vlike, jaunimas pastarąjį daugiau ar mažiau atmeta. Iš mano pasikalbėjimų kongrese su "australais" ir "pietų amerikiečiais" susidarau vaizdą, kad jie irgi skeptiškai žiūri į politinį veikimą. Tiktai "vokiečiai" visai tvirtai pasisako už politiką pirma kultūros. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė turėtų susirūpinti, o ne džiaugtis, jei jaunimas ją aukščiau stato negu Vliką dėl to, kad jis neįvertina politinės veiklos. Jaunimo nepakankamas politinės veiklos vertinimas yra panašus į gydomą pacientą, kuris nori apsieiti be daktaro (be politinės veiklos) ir be vaistų (be nepriklausomos Lietuvos). Kaip ir visi sunkiai sergantieji žmonės, jeigu šis žmogelis nesusipranta ir atmeta vaistus bei daktarą, tai tik stebūklas gali jo gyvybę išgelbėti.

Antras klausimas, kuris kyla besvarstant Vliko ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės prasmę jaunimui, yra tas: ką tos dvi organizacijos duoda jaunimui? Aišku, klausimas statomas politinės srities veikimui. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė pirmauja prieš Vliką šiuo atveju dėl labai teisingos priežasties: Pasaulio Lietuvių Bendruomenė pagimdė pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Iš pirmų dviejų kongresų išsivystė gairės jaunimo politinei veiklai. Buvo pirmasis sąmoningas bandymas sužinoti, ką visi laisvojo pasaulio lietuviai jaunuoliai galvoja apie politinę Lietuvos padėtį ir kaip galima jų idėjas praktiškai įvykdyti. Vlikas yra mažai tedavęs, net, sakyčiau, mano jaunystės dienomis beveik nieko nedavęs jaunimui. Tokio apsileidimo negalima dovanoti. Vlikas turėtų imtis iniciatyvos visame pasaulyje, ar bent Šiaurės Amerikoje, suruošti simpoziumus bei studijinius savaitgalius jaunimui.

Nėra lengvesnio veiksmo pasaulyje kaip peikti. Be to, nesu matęs tokios organizacijos, kuri neturėtų trūkumų. Aš nesutikau jums šiandien prabilti tik todėl, kad galėčiau papeikti Vliką ir Bendruomenę. Mano užduotis yra pakalbėti apie dinamišką veiklą bei jos ryšį su jaunimu ir su minėtoms dviem organizacijom. Veiklos dinamikos esmė nėra peikimas, bet kritika ir kritiškos išvados. Kritika yra peikimas su pasiūlymais, kaip galima geriau veikti, o jo išvados yra pačių pasiūlymų įvykdymas. Mums svarbu žinoti ne tik kokios yra problemos susijusios su Vliko ir PLB veikla, bet ir kaip jaunimas gali padėtį pakeisti. Supratęs, kas yra Vlikas ir PLB, jaunimas turi imtis iniciatyvos ir paruošti planą, kaip jis galėtų konkrečiai veikti Vliko ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės rėmuose. Tokiame plane nagrinėjama ne tik Vliko ir PLB veiklos galimybės, liečiančios jaunimą, bet taip pat ir jaunimo pasiruošimas stoti į Vliko bei PLB vadovų eiles, kai jis labiau subręs. Štai du pavyzdiniai siūlymai tokiam planui. Pirma, jaunimas siūlo Vlikui ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenei rengti studijų dienas ir formalias ar neformalias "protų pasidalinimo" sesijas. Tokiose sesijose jaunimo balsas turėtų tiek pat svorio, kiek ir vyresniųjų. Kitaip sakant, jaunimas būtų pilnai išklausytas ir vyktų tikras dialogas politinėmis temomis. Antras siūlymas yra, kad jaunimo tarnybos idėja, kurią Pasaulio Lietuvių Bendruomenė įvykdė per šį kongresą, siųsdama "pietų amerikiečius" dirbti tarp Šiaurės Amerikos lietuvių, ir atvirkščiai, ir kurią Vlikas pradėjo praeitą vasarą, pasamdydamas vieną jaunuolį atostogų metu dirbti jo būstinėje, būtų tęsiama ir praplėsta. Jaunimas pateiktų PLB ir Vlikui projektą, kuris detaliai paaiškintų, kaip ir kodėl dešimt ar dvidešimt jaunuolių vasaros metu galėtų būti įjungti politiniams uždaviniams atlikti.

Gabijos Juozapavičiūtės tezė sako, kad veiklos centrus sudaro užsidegę asmenys. Aš tą priimu su pastaba, kad dinamiškam veiklos centrui reikia ne tik užsidegusių asmenų, bet ir gerai paruoštų asmenų bei didesnio rėmėjų užnugario. Nežiūrint, kaip užsidegęs žmogus būsi ir kaip ilgai savo užsidegimu tu galėsi aptarnauti tokį veiklos centrą, kaip PLB, jei tu turėsi mažai rėmėjų, ar jei tu ir tavo rėmėjai nebus gerai paruošti tam darbui, jokiu būdu tavo veiklos centras nebus efektingas. Tinkamai paruoštas žmogus, vedąs veiklos centrą, turės nepaprastai daug žinių apie tai, kas ir kaip darosi Lietuvoje, ir taip iš įvairių šaltinių pajus visos lietuviškos išeivijos pulsą. Todėl, pavyzdžiui, jei PLB valdyba būtų Australijoje, ji turėtų atsižvelgti ir į Šiaurės Amerikos

bei Pietų Amerikos lietuvių pažiūras įvairiais lietuviams svarbiais klausimais, ne tik į Australijos lietuvių nuomones.

Susipažinus su Vliko ir PLB sudėtimi bei problemomis, mums reikia tuojau pat imtis iniciatyvos ir įsteigti glaudesnius ryšius su Vliku ir PLB. Reikia siūlyti jiems tokius programos punktus, į kuriuos jaunimas galėtų įsijungti. Nepamirškime, kad už 20 metų mums teks vadovauti šioms dviems organizacijoms.

LIETUVOS NACIONALINĖ MARIJOS BIBLIOTEKA

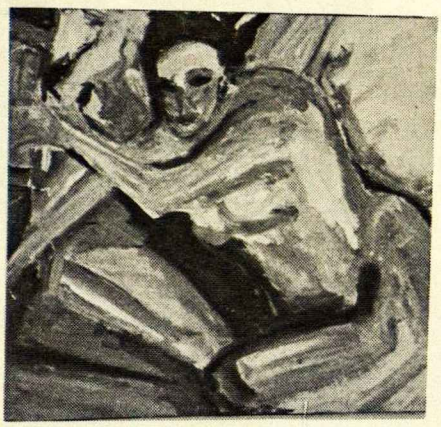

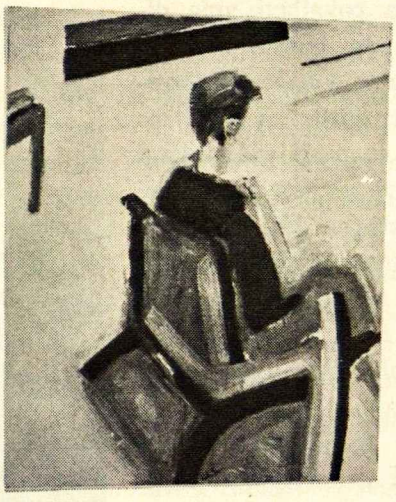

170

Vidos Krištolaitytės tapybos paroda įvyko balandžio 2 - 11 dienomis Chicagoje. Parodą organizavo Chicagos ateitininkų sendraugių skyrius, vadovaujamas pirmininkės Aldonos Zailskaitės. Atidarymo metu kalbėjo dail. Petras Aleksa. Parodą aplankė daugiau 500 žmonių. Šios "Ateities" vidurinius puslapius kaip tik ir iliustruoja Vidos tapybos pavyzdžiai.

Vida Krištolaitytė

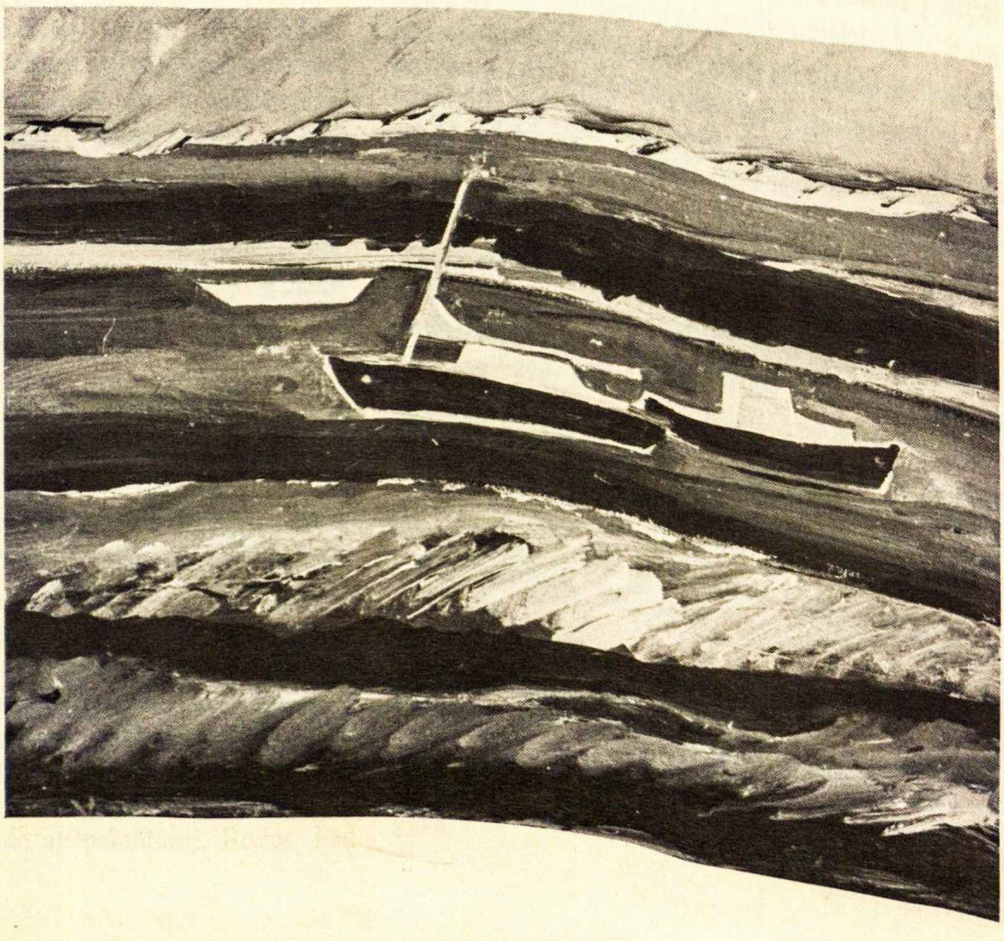

KONVERTITAS: Vieno jaunuolio apsisprendimas būti lietuviu

KAZIMIERAS - KENNETH STEWART

Kazimieras-Kenneth Stewart yra paskutinio kurso klierikas Philedelphijos Arkivyskupijos kunigų seminarijoje. Jis yra skotų ir lietuvių kilmės. Jaunystėje buvęs episkopalas, daugiausia savo lietuvių senelių dėka, perėjo į katalikų tikėjimą ir surado kelią į lietuvių bendruomenę. Jis šiuo metu talkina Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje pastoracijos darbuose. Kazimieras-Kenneth visus nustebino savo kalbos giliu lietuvišku nusistatymu, kurią jis pasakė Šv. Kazimiero šventės minėjime Philadelphijoje. Tos kalbos ištraukas čia lietuviškai ir pateikiame.

Aš esu Kazimieras-Kenneth Johną Stewart, iš švento Charles Borromeo seminarijos ir švento Andriejaus parapijos Philadelphijoje. Tikrai man yra labai malonu būti čia šiandieną su jumis švento Kazimiero parapijoje. Tai yra parapija, kurioje gyveno mano šeima, atvykusi iš Lietuvos. Man yra didelė garbė šiandieną kalbėti su jumis apie lietuvių tautinę kultūrą Amerikoje.

Iš mano vardų matyt, kad esu lietuvis ir skotas. Mano vardai yra Kenneth ir Kazimieras, pagerbiant abi šeimos puses. Mano kraujas, kilmė, paveldėjimas kilę iš abiejų tų gražių kraštų. Jie padaro mane tai, kuo aš esu. Tačiau, nuo vaikystės buvau ypač auginamas mamos šeimos, Matukų. Jie puoselėjo manyje gilią ir stiprią meilę Lietuvai. Nuo ankstyvaus amžiaus didžiavausi savo lietuviška kilme.

Ir štai kodėl aš myliu Lietuvą. Aš, aišku, gimęs čia. Tačiau krauju ir kilme esu lietuvis. Myliu tą kilmę kasmet daugiau. Neužmirštu šio krašto, tačiau, būdamas vaisius šimtų metų lietuviško darbo, meilės, didvyriškumo ir lietuviškoje žemėje pralieto kraujo ir skausmo, aš esu lietuvis.

Prieš 15 metų Amerikoje buvo mokoma "melting pot" teorija. Atsimenu pradinėje mokykloje aiškinimą, kad visi gyvename dideliame lydymo katile, kuris panaikina skirtumus ir viską paverčia vienodu produktu. Mokytojai tačiau niekad nepaaiškino, koks tas produktas turėtų būti. Aš tuomet įsivaizdavau didelę masę ištirpdytų vyrų ir moterų. Visi šoko į puodą, apsirengę savo tautiniais drabužiais, dainuodami savomis kalbomis. Tada puodas buvo apverstas ir ištekėjo nelaiminga, murzina masė. Nebebuvo muzikos, skirtumų. Visi buvo vienodi — ir nieko ypatingo. Visi beveidžiai žmonės stovinėjo nelaimingi ir paskui pradėjo pyktis, nes gyvenimas buvo nuobodus. Nebesidomint gyvenimu, savimi ar vienas kitu, plito neapykanta ir nesantaika.

Man einant į pradinę mokyklą, kiti vaikai juokėsi iš mūsų skirtingų vardų ir sakė, kad mes namuose keistai kalbam. Jie sakė, kad elgiamės svetimtautiškai, bet kai išaugsim iš šito, suamerikonėsim ir "sunormalėsim". Būti amerikiečiu reiškė atsisakyti savo kraujo ir kilmės ir suamerikonėti.

Amerika nėra nei lydymo katilas, nei, etiškai, morališkai ar krikščioniškai kalbant, turėtų toks būti. "Melting pot" ideologija sukurta vienos grupės žmonių tam, kad pastūmėtų kitas grupes į vienodą galvojimą ir gyvenimo stilių. Viena tautybė statoma virš kitų. Žmogus ar grupė neprivalo ir negali būti sutirpdyta į tai, ko tirpdytojas geidžia. Jam turi būti leista vystytis, kuo jis yra. Tiesa, JAV pasirinko vieną kalbą, nes viena kalba reikalinga valdyti kraštą, tačiau kitos kalbos negali būti paniekintos ir sunaikintos. Mokyklose mokomos tik tam tikros kultūros: prancūzų, vokiečių ir ispanų kalbos, anglų ir ispanų istorijos. Ar gimnazijose lietuvių, lenkų, ukrainiečių ir graikų kalbos, ar rusų, ar lietuvių istorijos yra siūlomos?

Ši sugalvota "melting pot" sistema privedė prie didelio asmeninio ir visuomeninio nepasitikėjimo. Šią sistemą reikia sunaikinti, kad ji daugiau žalos nepridarytų. Kad ir nesąmoningai, visi kenčiame praradimą mūsų savigarbos ir pilnutinio žmogiškumo. "Kultūrinė demokratija", arba mišrainė, turėtų pirmauti vieton lydymo katilo. Šitokioje sistemoje kiekvienas žmogus priimamas toks, koks jis yra, ir raginamas vystyt savo kultūrą ir tradicijas ir jomis didžiuotis. Tai pozityviai paveiks ne tik asmenį, bet ir visą kraštą. Mišrainėje visos daržovės skirtingos, tačiau viena kitą paskanina, ir rezultatas geras. Kraštui naudingas kiekvienos kultūros individualus skonis.

"Melting pot" kraštas yra sudaręs dirbtiną kultūrą, kurioje žmogus nežino, kas jis yra, koks jo santykis su kitais, nėra leidęs vystytis tradicijom ir tautybėm — tom vertybėm, kurios padaro žmogų daugiau, negu darbą dirbančiu ir televiziją stebinčiu robotu. "Kultūrinė demokratija" siekia išvystyti pilnutinį žmogų. Ši sąvoka grindžiama lygybe visų žmonių ir tautų.

Žmogų formuoja jo kalba, tradicijos, papročiai. Jie mane padarė kuo aš esu. Jeigu aš nebeturiu savo tautos tradicijų ir papročių, jaučiu praradimą, tuštumą. Mano asmens identitetas susijęs su mano kultūra, su mano tautos istorija. Žmogus nėra salelė, bet, noroms ar nenoroms, priklauso savo kultūrai.

Dievas sutveria žmogų — mane ar tave, ne kompiuterį ar beprasmį vergą. Jis kiekvieną iš mūsų sutveria visuomenėje, kurioje praktikuojamas tikėjimas, siekiai, papročiai, tradicijos, vertybės, kalba ir istorija. Nė nejausdamas žmogus susidaro iš šitų kultūros siūlų. Jis tampa tęsinys šimtų metų istorijos ir kilmės.

Šis tęsinys ypač pastebimas trečioje generacijoje. Šios generacijos nariai Amerikoje priešinasi tėvams, interesuodamiesi senolių kultūra, nuo kurios tėvai yra bandę atsipalaiduoti. Rodos, kad didele tarpgeneracinės nesantaikos priežastimi yra jauno asmens ieškojimas savo identiteto savoje kultūroje — jo vietos istorijoje. Jis atmeta sulydytą, pasimetusią asmenybę ir jos netikrumo ir tuštumo vaisius.

Neseniai teko girdėti pasakojimą apie vieną Naujosios Anglijos gimnazistą. Jo lietuvis senelis mirė, ir jaunuolis nutarė išmokti lietuviškai. Jis pradėjo lankyti lietuvių šeštadieninę mokyklą, kurioje, pasodintas tarp pirmo skyriaus mokinukų, atrodė gan juokingai. Paklaustas, kodėl jis taip daro ir leidžia save pajuokti, jis atsakė, kad tai daro dėl to, nes niekad nepažinojęs savo senelio. Jis su juo niekad negalėjęs tikrai pasikalbėti ar jo tikrai mylėti. Jis norėjo žinoti, koks žmogus buvo jo senelis. Senelio mirtis iškėlė jam klausimų. Po kiek laiko jaunuolis pramoko kalbą ir aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje. Jis ne tik susipažino su savo seneliais, bet ir save surado. Jis buvo tos pačios kultūros, kaip ir jo seneliai. Jis buvo lietuvis. Nors jo tėvai atsižadėjo tos kultūros, norėdami susilydyti su Amerika, ji vis tiek buvo jo kraujuje. Jo miręs senelis sužadino gyvybę jame — pajutimą, kad jis buvo asmuo, kuris gali brėsti visuose savo gyvenimo bruožuose. Jis nebuvo bešaknis individas, nepriklausąs nuo kitų. Jis buvo asmuo ir jame vyko asmeninė drama. Jo lietuviškas kraujas buvo tas pats kraujas, pralietas 14 šimt. su Gediminu ir vėliau su Vytautu ir šv. Kazimieru. Jo kraujas buvo pralietas 1940 metais ir net dar 1976 metais Lietuvoje, kovojant už Dievą ir žmogiškas teises. Dievas veikė tarp savo žmonių, ir jaunuolis buvo dalis tos šventos istorijos. Nors jis nebuvo ten gimęs, jis turėjo Lietuvą geriau pažinti ir ją mylėti.

Aš šitaip jaučiuos. Aš ir daug kitataučių juodų, ispanų, ukrainiečių, italų šitaip tikime. Aš esu lietuvis. Aš turiu savo tėvynę. Aš esu savo tautos dalis ir pasididžuodamas galiu gerbti kitų kultūras.

O Lietuva? Ji — gražus kraštas, iš kurio kilau. Jos žmonės ramūs ūkininkai. Jie už viską labiau mylėjo meną, muziką ir gamtą. Kada Jogaila ir Vytautas kraštą sukrikščionino, žmonės lengvai įžiūrėjo Dievą jo sutvertame gamtos grožyje. Jie buvo persekiojami, tačiau neišsižadėjo savo kultūros ir kalbos — ligi šios dienos.

O mano vieta Lietuvos istorijoje? Dirbti jai ir melstis už ją, nes aš jos vaikas. Dirbti jos laisvei ir teisėms ir visų žmonių teisėms. Kovoti už savo tautos laimę, nes dabar mano kraujas liejamas, mano gyvybę kiti nori užtroškinti. Aš esu lietuvis, dalis savo tautos praeityje dabartyje ir ateityje. Ar aš, ar mes galime išsižadėti savo kraujo, tautos, kilmės? Tik per mus tauta lieka amžinai gyva.

laiškai

PARAMA IŠ NEW YORKO

Su tikru malonumu "Ateičiai" persiunčiau 150 dol. auką iš New Yorko ateitininkų. Kai buvo skirstomas Kaukių Baliaus pelnas, su visų valdybų pritarimu nutarta paremti naująją "Ateitį". Su šiuo laišku taip pat siunčiu New Yorko ateitininkų geriausius ir nuoširdžiausius linkėjimus "Ateities" tolimesniam kūrybiškam gyvavimui!

Rasa Razgaitienė

JUBILIEJINĖ "ATEITIS"

Pirmiausia, "Ateitis" mane stebina savo netikėtu atsinaujinimu ir surimtėjimu, užsimojimu apimti svarbias mūsų gyvenimo sritis.

"Antai" skyrius, įžvalgiai vedamas, leidžia susiorientuoti, kas aktualu ir svarbu, skatina susidaryti savo nuomonę.

1911-1975 m. redakcijų žodžiai mane nuteikia melancholiškai, bet kartu ir viltingai, nes, lygindamas ateitininkų veiklą nepriklausomoj Lietuvoj su dabartine išeivijoje, matau, kad, nepaisant visko, dar reikia labai pasitempti, kad ateitininkai atgautų bent dalį buvusio tada entuziazmo ir pasišventimo ir giliau įtakotų katalikiškos visuomenės gyvenimą bei veiklą. Džiugu matyti, kad prarastas entuziazmas atgyja.

"Ateities" anketa —labai reikalinga ir naudinga. Ji leidžia susiorentuoti, kur nūdien ateitininkai stovi ir kas darytina, kad organizacija vėl pataptų kelrodžiu supagonėjusiam ir malonumų teieškančiam pasaulyje.

P. Gaučys

"Ateities" numeris, kuris skirtas paminėti jos gyvavimo 65 metams, man labai patiko. Perskaičiau visą nuo pradžios iki galo. Ypatingai patinka aktualijos skyriuje "Antai". "Ateitis", nors švenčia 65 metų sukaktį, bet spinduliuoja jaunatve, jokių senatvės žymių nerodo.

Monika Liulevičienė

(Tęsinys iš 162 pusl.)

viduramžių laikais, intelektualų apaštalavimas ėjo, apeliuojant į protą. Jie kalbėjo ir įrodinėjo, kad Dievas yra, aiškino, kaip Kristuje yra suėję dvi prigimtys į vieną asmens jungtį, kaip Dievas nori išgelbėti žmogų. Klausimai buvo keliami apie predestinaciją, kaip žmogaus laisvoji valia yra santykyje su Dievo veikimu, kur Dievas yra visada pirmasis judintojas. Vieni kitus apšaukdavo heretikais, ir iš to kildavo žudynės.

Šiandien pasaulis laukia kitokio apaštalavimo. Moderniajam pasauliui reikia liudijimo apie Dievą ir Kristų. Modernusis žmogus nori garbinti Dievą, kuris būtų didingas pagal jo visatos erdvių sampratą, kad Jis būtų betgi ir taip artimai betarpis, kaip gyvybė, ir kad taip surištas su mūsų tikslais ir rūpesčiais, kaip pati žmonija. Visa nesėkmė mūsų apaštalavime yra ta, kad mūsų humaniškumas nesutampa su krikščioniškumu, kad krikščionyje atrandama schizma tarp jo gyvenimo ir jo religinio išpažinimo.

Po Vatikano II susirinkimo labai plačiai kalbame apie liudijimą ir Evangelijos skelbimą. Bet šitai nebus, kaip paprastai linkę esame sakyti, Kristaus įnešimas į pasaulį. Jis pasaulyje visą laiką yra neatšaukiamai. Mes tik galime į tai atkreipti dėmesį. Mes gyvename ženklų pasaulyje, todėl mes patys turime tapti ženklu, kad Kristus yra ir kad Jis veikia. Mortos, Lozoriaus sesers, žodžiais tariant, "Mokytojas atėjo ir šaukia tave" (Jn. 11, 28).

Bažnyčia, Dievo tauta, atseit, mes krikščionys, kaip pakrikštytųjų bendruomenė, yra toji aplinka, kurioje Kristaus išganingas buvimas yra išpažintas, tikėjimu priimtas, regimais ženklais — sakramentais išreikštas ir meilėje išgyventas. Evangelijos skelbimas ir Kristaus liudijimas nėra kažkokia nauja krikščioniška veikla, išeinanti anapus kasdieninių pareigų. Yra tai, ką mes kasdien, kaip krikščionys, darome. Jei krikščionis turi ti-

kėjimą, jei jis laukia Kristaus atėjimo su viltimi įeiti į amžiną gyvenimą ir turi meilę, tai visas jo gyvenimas yra Dievo žodis pasauliui ir yra ženklas, kad Kristus yra mūsų tarpe.

Šiandien Bažnyčioje vis daugiau ir daugiau bręsta sąjūdis, skatinąs jungtis į eiles tų, kurie siekia šioje žemėje geresnio gyvenimo ir kuria žemiškąją kultūrą. Dr. J. Girnius ateitininkams šitai primena, kai sako: "Bažnyčios ėjimas į dabartinį pasaulį, — tai visų mūsų pašaukimas moderniąją kultūrą pašventinti iš vidaus. Bet neįmanoma kitaip moderniosios kultūros gaivinti krikščioniškąja dvasia, kaip patiems aktyviai įsijungiant į mokslus, į menus, į visuomeninius rūpesčius. Šia prasme kultūrinis aktyvumas tampa pačiu krikščioniškojo apaštalavimo imperatyvu" (Idealas ir laikas, psl. 21).

(Tęsinys birželio nr.)

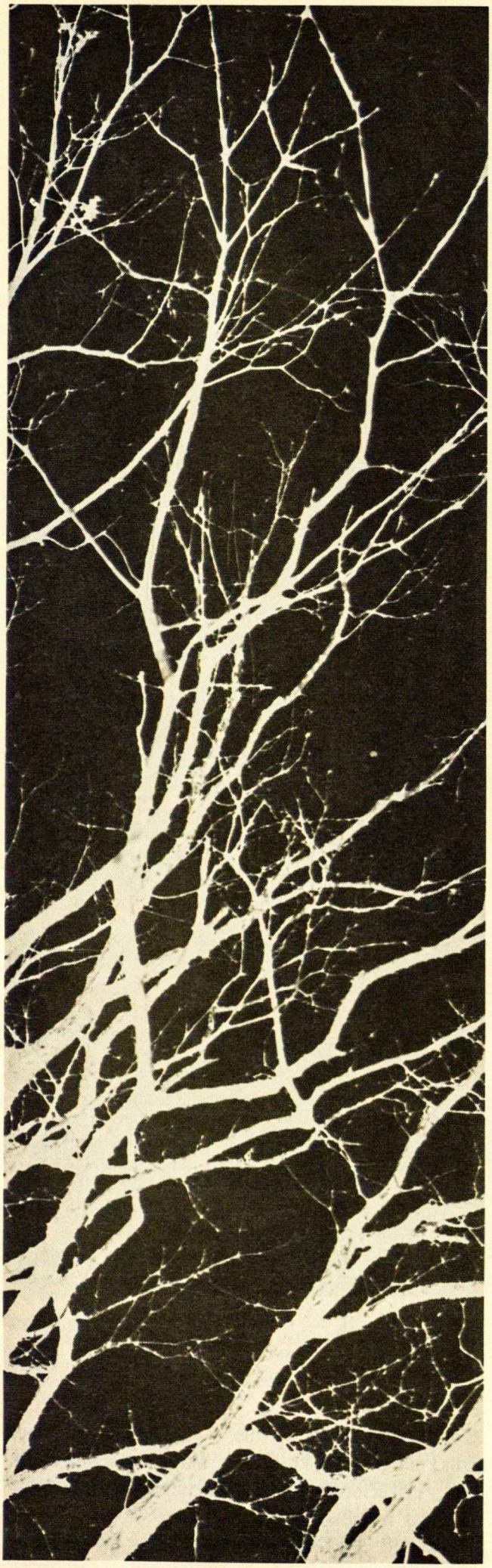

atžalos

Šio Atžalų skyriaus medžiaga yra paimta iš šių metų pavasarį išleisto Detroito moksleivių ateitininkų karaliaus Mindaugo kuopos laikraštėlio "Jaunystės šauklys".

NUOBODŽIAUSIA DIENA

Man buvo užsakyta parašyti apie mano nuobodžiausią dieną. Man tuoj pat į galvą įėjo data — 1962 m. birželio 17 d. Jūs, tur būt, netikit, kad aš atsimenu tokią dieną, kai aš buvau vienerių ir pusės metų. Man ta diena buvo tokia nuobodi, kad aš net mėginu, bet vis tiek negaliu, užmiršti.

Aš atsikėliau antradienio rytą ir ten tik gulėjau lovoj, kol mama man atnešė valgyt. Mano mamytė buvo labai užsiėmus tą dieną ir labai skubėjo, kad savo darbus atliktų. Aš suvalgiau viską, ir ji jau išėjo iš kambario. Ji man, net nesakė MAMA, MAMA, MAMA... Man taip pikta pasidarė, nes tą dieną planavau pirmą kartą pasakyt MAMA, bet mama nedavė progos.

Kai mano mama išėjo, man pasidarė labai nuobodu. Aš jau buvau didelis vyras ir nenorėjau miego. Man lova pasidarė, kaip kalėjimas. Aš buvau matęs "kaubojišką" filmą, tai pradėjau su savo puodeliu daužyti savo lovytės šonus. Toj filmoj greit atbėgo kitas žmogus, kuris turėjo didelę žvaigždę ant savo švarko, bet pas mane niekas neatėjo. Aš tada pradėjau žiū-

ŽIEDAI

Tarp knygos lapų
Guli įspausti prisiminimai
Laukų gėlės žiede.

Metai keičias,
Bet kai noriu,
Vasarą pasikviečiau aš pas save.
Atsiverčiu knygą, kur džiovintas žiedas,
Ir vėl man šilta saulė šviečia,
Skraido pievose drugiai,
Kvepia dobilų laukai.

Su praeitim sunku man atsiskirt...
Kambary vazos pripildytos seniai skintom gėlėm,
Ant spintos keturi man brangūs akmenys
(Kurie jums būtų menkos vertės),
Stalčiuose ir dėžėse, dalys mano praeities dienų,
Kurių pamiršti negaliu.

... Nors vazos pilnos,
Dėžės nebeužsidaro,
Stalčiuose vietos neberandu,
Knygų lapų daug... ateities žiedams...

Taura

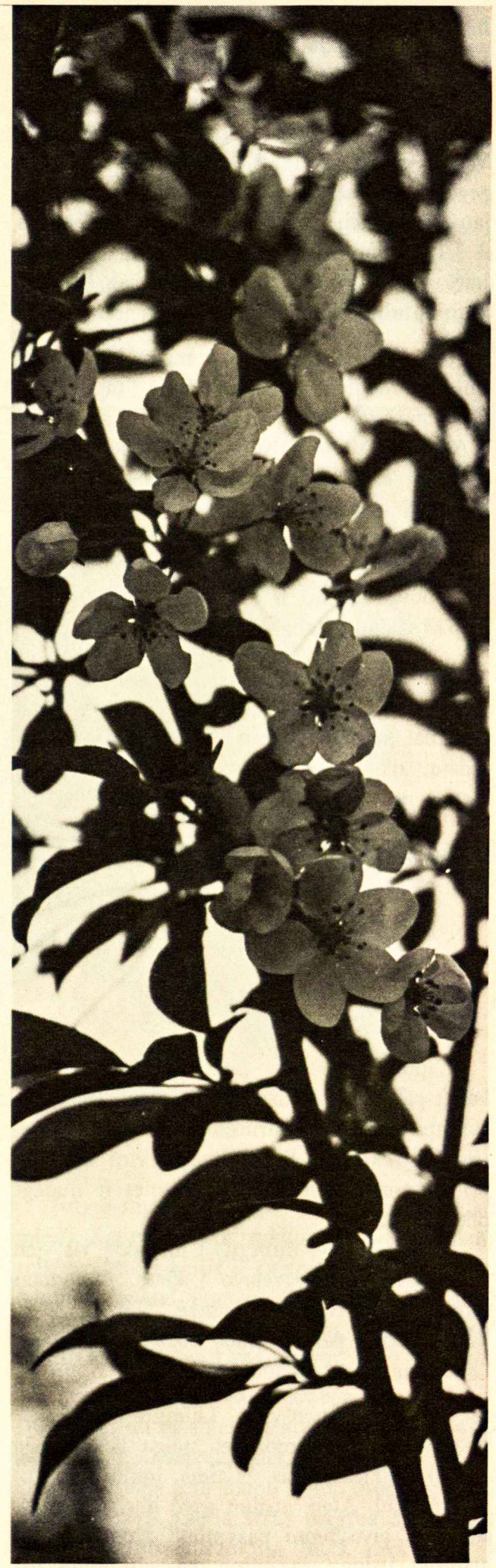

---

rėti į užuolaidas ir mėginau surasti gyvulių, gėlių ir žmonių, bet man pradėjo labai galva suktis. Tai užmerkiau akis ir pailsėjau. Man tuoj galva sustojo suktis, ir viskas buvo tvarkoj.

Aš pastebėjau, kad musė įskrido į kambarį. Aš labai nudžiugau, nes dabar galėsiu žiūrėt į musę ir mėgint ją pagauti. Tada mano miela mamytė įbėgo į kambarį ir su laikraščiu bėginėjo paskui tą mažytę musytę. Ir pagaliau musė atsisėdo ant stalo, bet mama šmaukšt ir uždavė musytei per galvą. Paėmė musytę ir man liepė eit miegot ir vėl išėjo iš mano kambario.

Man pradėjo darytis nuobodu ir net pikta. Aš buvau labai mažas, bet mano protas buvo

bet vis tiek galvojau, kad jis man padės.

Kai mano mama vėl atėjo paduot pieno, aš tą garsą išrėkiau, kurį ji man vis sakė. Aš sau oro į plaučius įsileidau ir išrėkiau MAMA! Mama mane iškėlė iš lovos ir apkabino ir pradėjo bučiuoti, ir vėl bučiuoti, ir vėl bučiuojau gan didelis. Mano planas buvo lengvas, ti. Jeigu būčiau žinojęs, kad ji mane tiek daug bučiuos, aš niekad nebūčiau sakęs MAMA. Man būtų buvę geriau gulėt lovoj.

Jau greit tėvelis parėjo, ir mama jam pasakė linksmą naujieną. Tėvelis atnešė "tape recorder" man kišo šakelį prie burnos ir sakė MAMA, MAMA. Aš galvojau, kad reikia tą valgyti, tai aš pradėjau jį laižyti. Tėvelis atėmė tą šakelį ir aš supratau, kad man reikia jam sakyti MAMA, nes pagalys nebuvo skanus. Tai aš vėl vieną kartą sakiau M-A-MA. Tėveliai tada buvo linksmi ir klausėsi, kokį 10 kartų kaip aš sakiau tą labai lengvą žodį — MAMA.

Nuo tos dienos, kai man buvo nuobodu, aš pasakydavau naują žodį, ir mano mama būdavo labai laiminga. Dabar aš moku gan daug žodžių, tik kai išmokstu naują žodį, mama manęs neapkabina ir nebučiuoja. Kartais dabar, kai man nuobodu, aš tą juostelę pagroju ir klausau, kaip aš sakiau MAMA.

Gintas Zaranka

NEVYKUSI DIENA

Laimutei nuo pat pradžios dienos nesisekė. Ji pavėlavo atsikelti ir turėjo per 10 minučių apsirengti ir pasiruošti į mokyklą. Negalėjo rasti kojinių be skylių, pervirė kiaušinį, prilietė ranką prie karštos krosnies ir nudegė pirštą.

Nuėjus — ne, nubėgus į mokyklą vis vien penkias minutes pavėlavo į klasę. Mokytojas šaltai į ją pažvelgė ir pasakė, "Už tą pavėlavimą namie parašysi 1500 žodžių rašinį: "Kodėl negalima į pamoką vėluoti?"

Atsisėdus į savo vietą, Laimutė pradėjo atsigauti nuo įtempimo, bet staiga iš svajų ją ištraukė piktas balsas. "Laima, jau tris kartus tave šaukiu. Ateik atsiimt savo darbą. Aš nustebintas tavo žemu pažymiu!" Laima greitai atsistojo atsiimti egzamino, bet visi gimnazistai juokėsi iš jos ir net dar labiau pradėjo juoktis, kai, grįžus prie savo suolo, jos ranka užkliuvo už knygų ir jos pasipylė ant žemės su baisiu triukšmu. Laima galvojo: "Kad tik žemėj atsirastų skylė, ir aš į ją galėčiau įlįsti!"

Sekančią pamoką viskas buvo gerai, kol mokytojas nepaprašė, kad vienas gimnazistas visus namų darbus surinktų. Laimutė juos buvo padarius ir atidarė knygą juos išimti. "Vaje, aš juos palikau namie".

O gimnazistai ją erzino sakydami: "Tikrai? Tai tik tavo pasiteisinimas, mes netikim".

Trečioji pamoka buvo Laimutės mėgiamiausia — menas. Ji linksmai piešė uždavinį, bet, išsitepus rankas, ji paklausė mokytoją, ar gali eiti nusiplauti. Nuėjus pas mokytoją, negalvodama paprašė, "Ar aš galiu eit nusiplauti?" Kitą kartą nuėjus pas mokytoją, negalvodama paprašė: "Ar aš galiu eit į Joną?"

"Į ką?" supyko p. Jonas Menys. "Kodėl ne į Laimą, į Petrą, į..." Laimutė grįžo į savo vietą ir vėl piešė.

Po kiek laiko pasigirdo skambutis, ir visi susirinko pietų valgyti. Laimutė buvo labai alkana, bet greitai prarado apetitą, kai surado užmirštą obuolį ir kad buvo užtepus tik sviesto ant savo duonos.

Dabar tik liko dvi pamokos. Sporto pamokoj jie žaidė tinklinį. Laimutė labai stengėsi, bet niekaip negalėjo sviedinio teisingai permušti. Mokytoja pagaliau ją pasodino ir parašė jai vienetą.

Paskutinioji pamoka buvo algebra. Laimutė, įėjus į klasę, pasitikrino savo namų darbus ir pasižadėjo, kai mokytojas prašys mokinių eiti prie lentos, ji pasisiūlys išspręsti sunkiausią uždavinį. Taip Laimutė ir padarė. Ji rašė ir rašė, keliose vietose pataisė savo atsakymą, kol pagaliau nutarė, kad viskas bus puiku ir mokytojas sakys "Labai gerai!", tada jos diena nebus visai baisi. Bet kai mokytojas priėjo prie jos atsakymo, jis padejavo ir pradėjo viską trinti, taisyti ir sakė, "Kaipgi tiek klaidų... viename sprendime galėtų būti?" Laimutė sulinko kėdėj.

Einant namo pradėjo lyti ir Laimutė neturėjo nei lietsargio, nei švarko, nes iš ryto buvo taip gražu lauke. Tą naktį Laimutė, begulėdama lovoj rašė ir meldėsi, kad jai niekad tokios dienos nebūtų ateity!

Kristina Veselkaitė

ŽMOGUS, KURIO NIEKAD NEPAMIRŠIU

Pasaulyje yra daug žymių žmonių, kurie yra padarę gerų ar blogų dalykų. Apie juos gali girdėti per radijas ir televiziją ir skaityti laikraščiuose.

Kadangi aš esu jaunas, aš dar nesu sutikęs daug žinomų žmonių. Bet iki šiol aš tik esu sutikęs vieną žmogų, kuris padarė man labai didelį įspūdį. Jo vardas yra Simas Kudirka. Aš pirmą kartą išgirdau apie Simą Kudirką, kai klausiausi savo tėvus kalbant, kaip Kudirka bandė pabėgti į Ameriką laivu ir buvo sugrąžintas rusams. Aš buvau apie jį truputį pamiršęs, bet vėliau girdėjau, kad jis sakė labai drąsius žodžius savo teisėjams Vilniuje. Pagaliau rusai išleido jį į Ameriką, kur jis po visą Ameriką važinėjo ir pasakojo, kokia bloga padėtis yra pavergtuose kraštuose. Visi žmonės trokšta laisvės.

Ta jo nesustojanti kova dėl laisvės, tas jo noras padėti visiems pavergtiems man padarė labai didelį įspūdį.

Algis

MŪSŲ ŠEIMOJ −7

NAUJAS AUTOMOBILIS

JONAS DIEVAŽYS

Julytė smarkiai kosėjo naktį. Žmonai trūko miego. Kai rytą vaikai sukilo, žinojau, kad man reikės pirmam keltis ir perimti vaikų priežiūrą. Norėjos žmonai nors valandėlę daugiau leisti pamiegot. Net nuostabu buvo, kaip nenorėjau. Prašiau Viešpatį kad padėtų.

Dabar, perrašinėjant prabėgusius įvykius, Julytė išgirdo mašinėlės triukšmą. "Bū, bū. Ga, ga, ga", ir atropoja, kiek bemokėdama greičiau. Atsistoja prie mano kelių. Atspėju: jai mašinėlė rūpi. Liečia visus mygtukus, jau ant kelių įsitaisius ir rankute "takš, takš, takš" į

mašinėlę. Nagrinėja visa seilėta ir patenkinta. Mėgina net kąsti sykį ar du.

Marytė atbėga parodyti paveiksliuką, kurį nupaišius. Mat, sutarėm draugus aplankyti sekmadienį. Jie turi sūnelį, Marytės bendraamžį. Ruošdamosi tam įvykiui, ir Marytė tą paveiksliuką nupaišė. Užrašė berniuko vardą. "Jam bus dovanėlė", sako.

Vytukas atėjo paprašyti, kad jo paveikslą nukabinčiau nuo skelbimų lentos, kurią esame pritaisę virtuvėj. Jis išsigalvojo jį "patobulinti". Reikią daugiau spalvos ar ką. Padaviau.

Julytė puodus krausto ir burbuliuoja. Žmona išvažiavus pas dantistą. Laikas tęsti, ką pradėjau.

Pirkom naują automobilį. Kiek traumatiško pergyvenimo! Net stebėtis reikia. Pasakos žmonių tarpe apie automobilius, tur būt, sudaro geroką tautosakos lobį. Su kuo besušneksi, visi turi bent vieną įdomų automobilio nuotykį. Tokių pasakų prisiklausius ir dar vieną kitą ant savo kailio patyrus, nenuostabu, kad, einant automobilių parduotuvėn, plaukai šiaušias. O tų pasirinkimų! Kažkur skaičiau neva esą 140 skirtingų modelių ir firmų. Ir dar juos keičia kas metai!

Žmonos ir mano strategija buvo tokia. Koncentravomės į kaimynines parduotuves. Paskui mėginom sužinoti seniausias ir patikimiausias. Apibrėžėm mudviejų vartosenos reikalavimus: trys vaikai, mėgstam stovyklauti. Po ilgų pašnekesių išsirinkom vietinės gamybos modelį, mažiausio svorio mūsų sąlygoms, patvaraus motoro, kuris, remiantis aprašymais, su saiku siurbia kurą.

Aplankėm parduotuves. Sužinojom pirmojo pasiūlymo kainas. Nuvažiavom į kitą įmonę ir ten derėjomės už tą patį modelį. Prisirinkę daugiau faktų, grįžom į išsirinktąją įmonę ir po šešių valandų derybų (numušę penkius šimtus dolerių) — užpirkom. Žadėjo pristatyti už šešių savaičių.

Nepirkom išstatytų modelių, nes už tą patį pinigą būtumėm gavę daugiau blizgučių ir mažiau praktiškos naudos. Sulygom kainą už "vien tik ratus". Paskui išsirinkom priedus ir lygomės už juos atskirai. Žmona buvo skaičius **Consumers Reports** ir iš jų sužinojo, kaip maždaug apskaičiuoti įmonės pelną. Tokiu būdu galėjom orientuotis su kokia kaina sutikti.

Prieš keturias dienas gavom naują automobilį. Didelis noras kilo sėst į jį ir važiuot ten, kur vėjai pučia. Skaičiau tai lyg velnio pagundą. Prisiverčiau visus dokumentus nuodugniai išstudijuoti. Perskaičiau visas instrukcijas. Paskui sistemiškai, kaip pilotai, tikrinau sąrašus ir visus mygtukus. Tas projektas truko 17 valandų darbo. Užsiėmimas patiko. Net žmonai bėdon papuoliau: neužtenkamai dėmesio į ją kreipiau.

Julytė, beslampinėdama ir stoviniuodama, nuvirto. Galvelė **bumpt!** į grindis. Tenka paguosti.

Automobiliui padariau apie 150 tikrinimų. Suradau tik tris dėmesio vertus trūkumus ir trylika mažmožių. Ne vienas iš jų nebuvo rimto pobūdžio. Tikrai nuoširdus ačiū Dievui!

Prieš pradėdami visą pirkimo eigą, patys daug meldėmės ir prašėm maldų artimųjų draugų. Dievas išklausė.

Kol automobilio neištyriau įvairiose aplinkybėse, neleidau žmonai vairuoti. Sakiau negalės vairuoti, kol neperskaitys savininko knygutės. Dienoms bėgant, kiek laiko rasdama, ją skaitė.

Šį rytą daviau raktus ir patariau knygutę pasiimti kartu. Vaikai knygutę kur nujojo, ir jos neradom. Tapo elektriška atmosfera. Visiems knisantis po visus kampus, knygutė atsirado.

Kad pačiam nusiraminti prieš žmonai išvažiuojant, paklausiau klausimą. O kaip automobilį užvesti?

Beveik kiekviena firma skirtingai paruošia motorą. Skirtumas labai mažas, bet sudaro sąlygas, ar gerai užsiveda motoras, ar tenka "birbinti". Tai svarbu ypač šių metų automobiliams, nes jie turi daug oro taršos apsaugojimo priedų. Be to, penkerių metų įpročius abiems sunku pakeisti.

Labai nusivyliau, kai žmona, atsakydama į klausimą, kaip automobilį užvesti, išdėstė tą pačią, kurią vartojom senajam automobiliui. Nerodydamas ką jaučiau viduj, išdėsčiau nuodugniai naująją eigą, palinkėjau sėkmės ir viduj pavedžiau šią bylą Dievo valiai.

Vaikai apipuolė mane, **Mr. Roger's Neighborhood** prisižiūrėję, ir prašo mašinėle rašyti. O Julytė visa šlapia, nes, atrado, vaikų paliktą bonkutę su vandeniu, ją išpylė ir, man nepastebint, iššliaužiojo. Gyvenimas rieda pirmyn, nepaisant naujo automobilio.

Studijų dienų didysis būrys.

Vadovybė laisvalaikio metu.

1976 STUDIJŲ DIENOS DANAVOJ

Kovo 19-21 dienomis Dainavoj įvyko Detroito - Clevelando kuopų suruoštos Studijų Dienos. Šių metų tema buvo moralė. Ilgai planavom, siuntėm pakvietimus ir pagaliau sužinojom, kad daugiau kaip septyniasdešimt kursantų ruošėsi atvažiuoti.

Anksti penktadienį jau Detroito dalyviai pradėjo rinktis. Diena buvo nepaprastai šilta ir graži. O viduj irgi buvo pavasaris — salė papuošta popierinėm žibutėm. Nekantriai laukėm draugų iš toli. Jaunimo daugėjo iš Clevelando, Detroito, Čikagos, Lemonto, Hamiltono ir Toronto. Šeimininkės p. Kutkienė ir p. Pikūnienė paruošė vakarienę. Po vakarienės apsitvarkėm ir susirinkom į salę atidarymui ir programai. Vyriausias vadovas Linas Mikulionis supažindino su kitais vadovais. Štai jie: Rimas Kuliava, Vitas 'taifūnas' Sirgėdas, Rimas Kasputis, Lina Vaitiekūnaitė, Danutė Sušinskaitė, Rūta Čepaitytė, Detroito kuopos globėja p. J. Udrienė ir Clevelando — Elenutė Razgaitytė. Kapelionas buvo kun. Jonas Staškevičius.

Vida Nakaitė smarkiai mėgino pravesti dainavimą, bet tik kelios dainos pavyko — dauguma dar kalbėjosi. Ilgai nesimatę draugai vis turi daug naujienų, kuriomis turi pasidalint. Po to vyko šokiai. Linksminomės ir šokom, kol pagaliau buvo laikas miegot.

Sekantį rytą sunkiai kėlėmės. Apsitvarkę nuėjom ant kryžiaus kalno, kur atkalbėjom rytines maldas. Grįžom, papusryčiavom

Kun. Jonas kalba apie moralę.

ir peržiūrėjom dienotvarkę. Tai dienai buvo suplanuota trys paskaitos.

Pirmą paskaitą skaitė kun. Jonas. Jo paskaita buvo 'Kas yra moralė?'. Jis klausinėjo mūsų, ar įmanoma balsavimu nustatyti gėrį ar blogį. Kunigas sakė, kad moralė — mokslas apie žmogiškus veiksmus; kaip sujungti Dievo norus, kai žmogus sprendžia blogį ar gėrį, kai žmogus ieško atsakymo.

Antras paskaitininkas buvo Jonas Abromaitis. Jo paskaita įrodė mums 'Ką reiškia būti pilnu žmogumi'. Jis sakė, kad pirma reikia pripažint savo silpnumą ir tuštumą, nors tai yra labai sunku. Sekė diskusijos būreliuose.

Po tų dviejų paskaitų buvo pietūs ir laisvalaikis. Daugumas nuėjome į sporto aikštę. Žaidėm krepšinį, tinklinį, futbolą, apėjom beveik visą Dainavą, bet laikas greit praėjo ir reikėjo grįžti trečiai paskaitai.

Paskutinė paskaita buvo Dainos Kojelytės. Jos paskaitos tema buvo — 'Kaip gyventi pagal sąžinę'. Po paskaitos, Petras Kisielius diskusijų būreliams išdalino po vieną moraliniu reikalu klausimą. Ilgai diskutavom ir tada grįžom su atsakymais. Kiekviena grupė paskaitė savo nusprendimus, o tada kunigas paaiškino, kaip katalikų Bažnyčia į tuos klausimus žiūri.

Tos dienos vakarinė programa buvo dviejų dalių. Pirmoje dalyje kursantai tapo 'filmų žvaigždėmis'. Buvom suskirstyti į septynias grupes ir gavom po vieną moraliniu klausimu temą, kurią turėjom perduot kitiems. Temos buvo: moderni muzika, abortai ir gimdymų kontrolė, euthanasia, reklamavimas, šeimos skirybos, televizija ir priešvedybiniai santykiavimai. Kelias valandas visi tarėsi, rašė ir repetavo savo pasirodymus. Pagaliau prasidėjo filmavimas. Matėm teismą, kelis klausimų rinkinius, ir kitokius temų paaiškinimus.

Po trumpos pertraukos vyko žaidimų vakaras. Žaidimus pravedė Andrius Razgaitis. Bėginėjom su balionais, lakstėm vienas paskui kitą ir turėjom gražiausių kojinių rinkimus (visą vakarą turėjom savo 'blue jeans' atsiraitę, kad kojinės būtų aiškiai matyt). Žaidimų vakaras baigėsi per greit — jau buvo laikas šv. Mišiom. Jas turėjome vėlų vakarą (arba anksti rytą) nes jau daug kas planavo išvažiuot prieš pusryčius sekmadienį. Turėjom už daug ką Dievui dėkoti: naujas mintis, kurias paskaitininkai mums perdavė, už progą susirinkt kartu, už pasiauko-

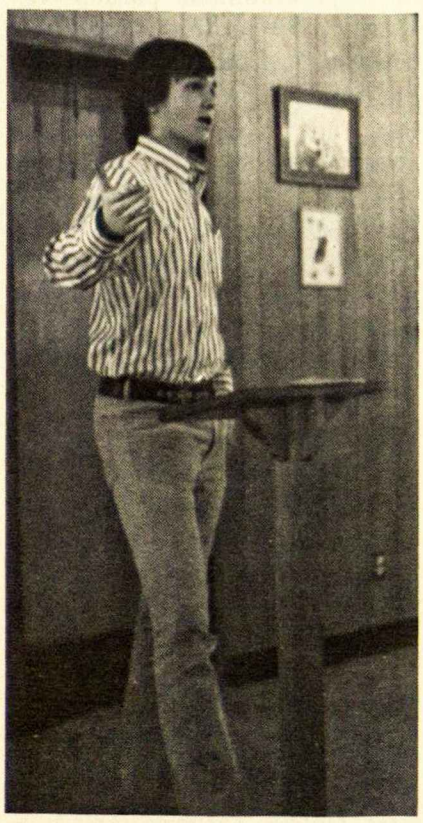

Petras Kisielius praveda diskusijas.

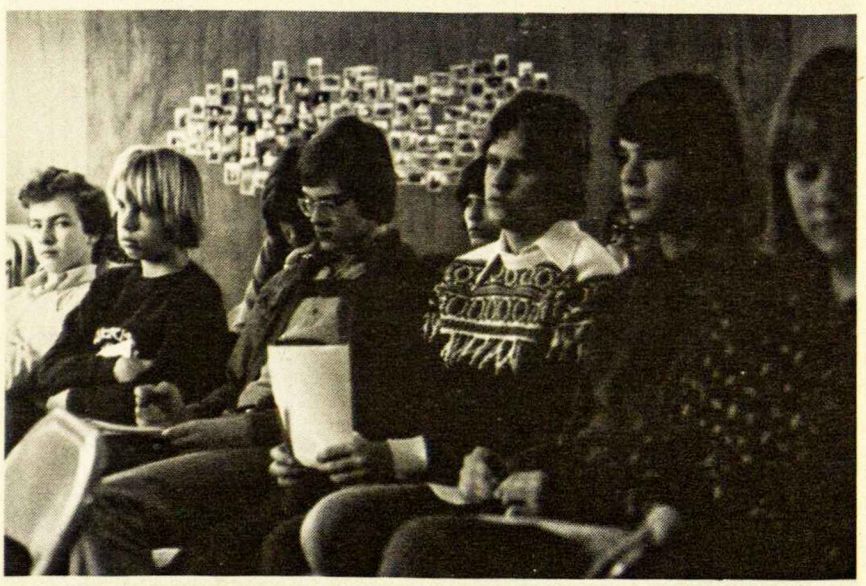

Paskaitų klausytojai.

jusius mus tas kelias dienas paglobotí, už ruošėjų pasišventimą darbui ir už mūsų mylimą Dainavą. Mišioms pasibaigus šeimininkės mus pavaišino naktipiečiais. O tada visi susirikiavom ant stalų ir kėdžių, kad mūsų linksmą ir didelę grupę galėtų nufotografuoti žymieji fotografai...

Nenoroms jau vėlai ėjome gulti, anksti rytą ruošėmės važiuot namo. Pavalgę stiprius pusryčius, atsisveikinom.

Liko Dainava tuščia — bet neilgam. Jau visi nekantriai laukiam mokslo metų pabaigos ir vasaros stovyklų pradžios!

Kristina Veselkaitė
ir
Živilė Idzelytė

Chicagos kun. Lipniūno kuopa.

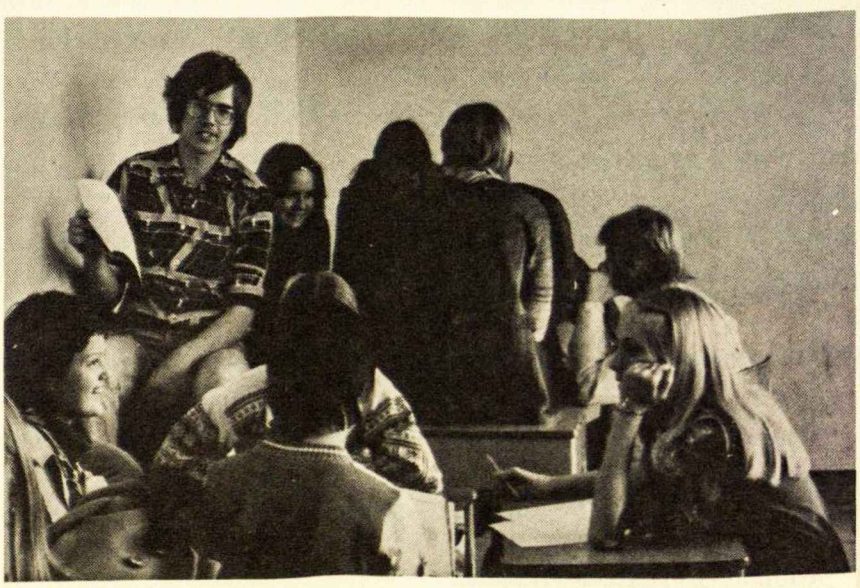

Nariai rašo "Ateičiai" ir kuopos laikraštėliui.

KUN. LIPNIŪNO KUOPOS VEIKLA CHICAGOJE

Sausio 11 d. įvyko Kun. Lipniūno kuopos susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo vyresnieji lipniūniečiai. Keli nariai kalbėjo apie žiemos kursus, jų nuotaiką, paskaitas, vakarus. Kalbėjo Rūta Garūnaitė, Dalia Bilaišytė, Marija Andrijonaitė, Irena Pranckevičiūtė ir Vainis Aleksa. Jie kalbėjo apie įvairias paskaitas ir jų mintis: laiką ir ateitį, žmogų, civilizaciją, kultūrą, dvasines kovas, jauntavę, bendruomenės veikėjus ir šūkį "Visa atnaujinti Kristuje".

Sausio 17 d. Jaunimo centre, Chicagoje, įvyko Lipniūno kuopos vakaras. Salė buvo gražiai išpuošta, o scenoje buvo įrašyti žodžiai: "Tylūs armonikos tonai". Žodžiai buvo paimti iš vienos stovyklos dainos.

Pagaliau po sunkaus darbo ir planavimo vakaras įvyko. Vida Kazlauskaitė, kuopos pirmininkė, visus atvykusius pasveikino ir programai vadovauti pakvietė kuopos globėją Iną Stravinskaitę.

Programą pradėjo Taura Zarankaitė iš Detroito. Ji gražiai paskaitė savo kūrybos: pluoštą

Iš kairės: Irena Pranckevičiūtė ir Audrė Kižytė.

ŠIO, GEGUŽĖS IR SEKANČIO, BIRŽELIO JUBILIEJINIŲ "ATEITIES" NUMERIŲ

MECENATAS

KUN. ALFONSO LIPNIŪNO MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ KUOPA CHICAGOJE

1976 m. sausio 21 d. Lipniūno kuopa suruošė žiemos balių jaunimui ir tėvams. Daug dirbta ir vakarui labai gražiai pasisekus, iš gauto pelno lipniūniečiai paskyrė $1,000 auką "Ateičiai" paremti.

Už šią auką nuoširdžiai dėkojame ir džiaugiamės moksleivių ideologiniu sąmoningumu ir organizaciniais bei finansiniais sugebėjimais.

Šiuo metu Kun. Alfonso Lipniūno kuopos valdyboje darbuojasi Vita Kazlauskaitė, pirmininkė, ir nariai Lionė Bradūnaitė, Jūratė Derenčiūtė, Rasa Narutytė ir Audrius Rušėnas.

Moksleivius globoja kun. Jurgis Šarauskas ir studentai Linas Rimkus ir Ina Stravinskaitė.

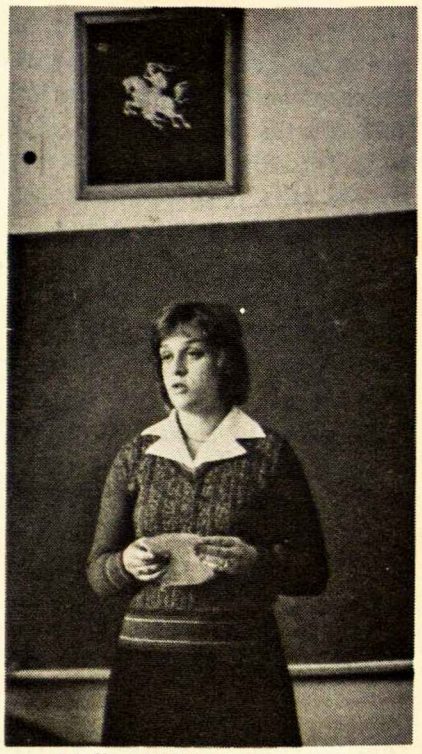

Kalba Lidija Dudėnaitė.

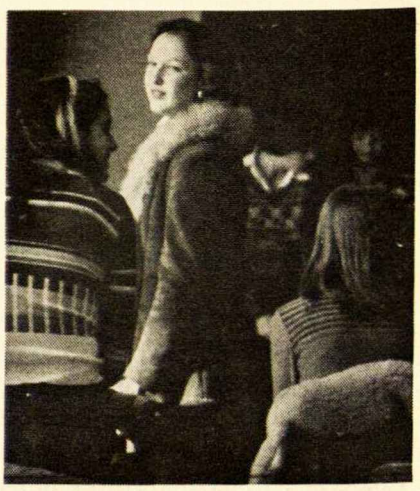

Susirinkimui pasibaigus: iš kairės — V. Maciukevičiūtė, R. Garūnaitė, L. Bradūnaitė, V. Kazlauskaitė.

poezijos. Mes, moksleiviai, esame laimingi, kad savo tarpe turime tokią talentingą poetę. Toliau sekė šokių grupė "Švyturys", vadovaujamas Dainės Narutytės ir Giedrės Čepaitytės. Grupė puikiai pašoko tris tautinius šokius.

Kun. Šarauskui, kuopos dvasios vadui, sukalbėjus maldą, prasidėjo skaniai paruošta vakarienė.

Šokiams grojo Neo-Lituanų orekestras, ir visi linksminosi. Šoko, dainavo, juokėsi, kalbėjosi. Visi kartu, jauni ir vyresni, linksmai praleido laiką.

Vasario 8 d. įvyko pirmas susirinkimas po mūsų vakaro. Vakaras buvo labai sėkmingas. Sunkiu darbu uždirbome daugiau kaip tūkstantį. Mes, moksleiviai, nutarėme atiduoti tūkstantinę mūsų žurnalui "Ateičiai" paremti. Laimingi mes buvome, kad, kaip moksleiviai, galėjome prisidėti prie mūsų žurnalo.

Mūsų svečias buvo Rasa Šoliūnaitė iš Lemonto. Rasa kalbėjo ir rodė skaidres iš Jaunimo Kongreso Pietų Amerikoje. Rasa paaiškino, kad Kongrese ne tik buvo linksma, bet ir buvo daug darbo.

Kovo 7 d. Jaunimo centre įvyko kun. Lipniūno kuopos susirinkimas. Vida Kazlauskaitė, kuopos pirmininkė, pranešė, kad reikia visiems lipniūniečiams įsigyti uniformas, išskyrus ketvirtokus.

Toliau kuopos dvasios vadas

Kalba kun. Kazimieras Pugevičius

kun. Šarauskas turėjo trumpą pašnekesį. Kun. Šarauskas sakė, kad mes pirma turime apsispręsti, ar norime būti krikščionys ir tada katalikai. Vienas dalykas, kuris jaudina mūsų dvasios vadą, yra jaunų lietuvių kunigų padėtis.

Rasa Narutytė

KODĖL JAUNI KUNIGAI...?

Iš seminaro Chicagoj

Chicagos sendraugių suruošto gavėnios seminaro pirmoji paskaita sutraukė nemaža klausytojų. Kovo 27 d. kun. Kazimieras Pugevičius, Ateitininkų Sendraugių Sąjungos dvasios vadas, kalbėjo tema "Kodėl jauni lietuviai kunigai nepatenka į lietuviškas parapijas".

Pirmiausia priežastis, prelegentas pastebėjo, yra tai, kad vyskupai retais atvejais tyčia jų ten neskiria. Vyskupai kartais nenori kunigo iš kitos vyskupijos ar vienuolijos: jei kunigas ne jo seminarijoj buvo auklėtas, vyskupas kartais abejoja, ar juo galima pasitikėti.

Bet daug daugiau priežasčių yra paties jauno kunigo nenorui patekti į lietuviškas parapijas. Vieni yra nutautėję arba paveikti neigiamos seminarijos įtakos. Kai kurių nuomone, lietuvių parapija atsilikusi arba neturi ateities. Kiti įsitikinę, kad lietuviams išeiviams daugiau rūpi lietuvybė, negu katalikybė. Jaunas kunigas nenori užsidaryti vien lietuvių kunigų ratelyje. Apimti gali pagunda: kažin kaip būtų, jeigu aš kokius metus dingčiau iš lietuvių horizonto. "Lizdą apleidžiusius" gali kita kultūra taip paveikti, kad jie atgal į "lizdą" nebegrįš. Gali kai kas pasijusti naudingu ar reikalingu kitame vynuogyno kampe: misijose ar apaštalavime kitos mažumos žmonių tarpe. Kai ką gali paveikti ir tai, kad nemato laimingo lietuvių kunigo lietuviškoj parapijoj. Ir jau patekęs į lietuvių parapiją, gali būti paveiktas neigiamai, kad, nusivylęs, jis siekia daugiau nebedirbti tokioj parapijoj.

Prelegentas nenorėjo baigti tokia liūdna nuotaika. Jis suminėjo teigiamų reiškinių: pirma, vis dažniau atsiranda jaunų klierikų, kurie veržte veržiasi tarnauti savo tautiečiams; antra, Jungtinėse Amerikos Valstybėse katalikų tarpe kyla etninis sąjūdis, kuris savo prestižu ir sujungtomis įvairių tautybių jėgomis gali padaryti teigiamos įtakos.

Po paskaitos sekė gyvos diskusijos. A. Regis teigė, kad šios problemos pagrinde yra faktas, kad kunigas nutolo nuo savo pašaukimo: jis dabar amatininkas, ne idealistas — apaštalas tarp žmonių. Kun. Pugevičius paaiškino, kad jis, kaip kunigas, nesijaučia, jog jo pagrindinė užduotis yra puoselėti lietuvybę, tačiau, kol yra bent saujelė žmonių, kurie nori išlaikyti lietuvybę, ten Bažnyčia turi turėti savo atstovą jiems apaštalauti. S.

Įžodį duoda Cicero moksleivių kuopos metinės šventės Mišių metu: Vytas Šulaitis, Marytė Končiūtė, Rūta Haenelytė, Erikas Vasiliauskas, Dana Norkutė, Loreta Markauskaitė, Laura Vasiliauskaitė, Vida Kuprytė, Vida Haenelytė, Ina Gadliauskaitė, Edvardas Šulaitis.

Tumosienė išsireiškė, kad "mes didelį skausmą turime, eidami į parapijas", kur nėra nei dvasinio ugdymo, nei tinkamo giedojimo; kunigai nesiruošia pamokslams. A. Prapuolenytė iškėlė klausimą: "Ar mes galime ką padaryti, kad jaunų kunigų būtų ir kad jie ateitų į lietuvių parapijas?" Prelegentas atsakė, kad reikia pradėti nuo krikščioniškos meilės: jis pats "įsivėlęs" į šį darbą su lietuviais vien dėl to, kad atsirado, kas su juo šiltai pasikalbėjo, nekritikavo jo lietuvių kalbos, pasipasakojo apie savo organizaciją. Br. P. Kleinotas kėlė reikalą Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijai bei kitoms organizacijoms (tarp jų ir ateitininkams) veikti organizuotai už pašaukimus. Kun. Pugevičius pridūrė, kad reikia reikalo nesuprastinti, bet visu pločiu iššaukti dvasinį atsinaujinimą.

Susumuojant peršasi mintis, kad, kiek tai priklauso nuo mūsų pačių, reikia su jaunais kunigais susipažinti, su jais užmegzti ryšį bei parodyti, kad jie mums reikalingi — kad jie turi to, ko mums reikia. K. T.

BOSTONO-WORCESTERIO REKOLEKCIJOS

Mūsų ilgai planuotos rekolekcijos pagaliau įvyko balandžio trečią ir ketvirtą dieną Kennebunkporte, Maine. Saulėtą šeštadienio popietę susirinkome ponų Vaitkų vasarnamyje septyni asmenys — trys iš Worcesterio ir keturi iš Bostono. Šitoms rekolekcijoms pravesti mes pasikvietėm kunigą Vaškį iš Kennebunkporto, kuris mielai priėmė mūsų prašymą.

Rekolekcijų struktūra buvo neformali. Kadangi teturėjome tik pusantros dienos laiko, mes nutarėm, kad diskusijos būtų geriausias būdas pasidalinti mintimis ir geriau susipažinti su tėvu Vaškiu ir su vienas kitu. Mums buvo įdomu išgirsti jo interpretacijas šių dienų Bažnyčios teologinių sprendimų, o jam buvo labai įdomu sužinoti apie šių dienų pažiūras į religiją studentų universitetuose.

Prisipirkę maisto ir pasišildę "naliesninkų", mes visi susėdom prie stalo pavalgyti pietų. Pasisotinę pradėjom laisvai dalintis mintimis. Diskutavom "krikščionio" esmę, jo pareigas, estetinio grožio surišimą su Dievo būtybe, nuodėmės ir kančios reikšmę ir kitus klausimus, liečiančius šių dienų Bažnyčios svarstymus. Nors iš pradžios kai kuriems iš mūsų buvo sunku išsireikšti ar tiksliai suprasti viens kito pasakymus, tačiau mūsų liežuviai atsirišo greitai ir pradėjome laisvai kalbėtis.

Po kelių valandų nutarėme padaryti trumpą pertrauką. Tą laiką mes praleidome prie pajūrio, vaikščiodami ir diskutuodami, ką mes buvome kalbėję per pietus. Visi taip giliai ir nuo-

Vaidina jaunieji ateitininkai Cicero moksleivių kuopos šventėje: Marytė Končiūtė, Audrius Rūbas, Antanas Šatas, Povilas Jankauskas, Darius Mauruķas, Kazys Razma, Raimundas Haenelis, Renata Ješmantaitė, Teresė Razmaitė.

širdžiai svarstėme klausimus, kad viena iš mūsų pasisakė, jog jau seniai taip rimtai buvo galvojusi ir kalbėjusi apie šiuos klausimus.

Grįžę iš pajūrio, pradėjom diskutuoti moterystės klausimą. Daugiau pradrąsėję, mes aistringai puolėme į diskusijas. Šių dienų moraliniai ir psichologiniai bažnyčios sprendimai, kurie yra sukėlę tiek daug kontroversijos, atsispindėjo mūsų diskusijose. Mes ypač buvome jautrūs, diskutuodami pareigas ir skirtingumus tarp vyro ir moters. Ta tema mus nuvedė į divorso klausimą, bažnyčios autoriteto klausimą, liečiant lytinius santykius ir į nekaltumo vertės klausimą, kurį mes diskutavome ligi vėlyvo vakaro.

Sekmadienį teturėjome mažai laiko, kadangi daugumas turėjome išvažiuoti anksti po pietų atgal į mokyklas. Tą rytą tėvas Vaškys išklausė išpažinčių ir laikė šv. Mišias, po kurių mes atsisveikinome su juo ir padėkojome jam už mums paaukotą laiką.

Nors šios, mūsų pačių pirmos suruoštos rekolekcijos tęsėsi trumpai, mums visiems atrodė, kad jos buvo naudingos, ir dėl to tikimės, kad ateityje vėl suruošime rekolekcijas, vedamas tėvo Vaškio. Gal jos tęsis ilgiau ir pritrauks daugiau dalyvių.

Andrius Ambraziejus

TRUMPAI

— MAS CV pirm. V. Nakas balandžio 10-11 d. Washingtone ruošiamame pokongresiniame suvažiavime skaitė paskaitą: "Trečiojo kongreso nutarimai — kaip jie įpareigojo JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungą".

— Clevelando metinė šeimos šventė įvyko gegužės 1-2 d. Šeštadienio vakare buvo solistės Birutės Aleksaitės koncertas ir šokiai, o sekmadienį akademija. Pagrindinę paskaitą skaitė iš New Yorko atvykęs dr. Vytautas Vygantas apie tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoje. Programos meninę dalį atliko studenčių ateitininkių chorelis "Nerija". Į šventę buvo atsilankęs ir MAS CV pirm. V. Nakas.

— Chicagos ateitininkų šeimos šventė įvyko gegužės 2 d. Jaunimo Centre. Vysk. V. Brizgys atlaikė šv. Mišias. Pr. Dielininkaičio kuopos jaunučiai, vadovaujami Rūtos Norkutės, Dalios Bilaišytės ir Lionės Bradūnaitės, vaidino "Zuikį Puikį". Po to Lemonto kuopa suvaidino — "Paskutinė gegužinė". Veikalėlį režisavo ir muziką parinko Rasa Šoliūnaitė, o tekstą parašė Arvydas Žygas, Rita Narkelytė ir Rasa Šoliūnaitė.

— A. a. Julijono Būtėno, žurnalisto, autoriaus, ateitininko pagerbimo akademija įvyko gegužės 9 d. Dr. Kazys Ambrozaitis skaitė paskaitą tema: "Julijono Būtėno auka tėvynei".

— Korporacija "Giedra" suruošė dail. Romo Viesulo meno darbų parodą gegužės 14 d. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje.

— Birželio mėnesį, pagal Religinės Šalpos išleistą 1976 m. maldos kalendorių, ateitininkams šiose vietovėse pavesta melstis už Lietuvos laisvę ir persekiojamą Bažnyčią tėvynėje: Baltimorėje —birželio 18, Philadelphijoje — birželio 19, New Yorke — birželio 30.

—Liepos mėnesį, maldos diena už Lietuvą skiriama ateitininkams daugely vietovių: New Havene — liepos 1, Worcestery — liepos 5, Bostone —liepos 6, Brocktone — liepos 7, Clevelande — liepos 8, Rochestery — liepos 9, Detroite — liepos 10, Chicagoje — liepos 12, Los Angeles —liepos 13, Toronte — liepos 14, Hamiltone — liepos 15 ir New Jersey —liepos 16.

Sveikiname "Ateities" redakcijos narę Danguolę Stončiūtę ir Almį Kuolą, sukūrusius lietuvišką - ateitininkišką šeimą, ir linkime gyvybe, gėriu ir grožiu besidalinančio Kūrėjo palaimos.

Dėkojame Danguolei už nuoširdžią talento, laiko ir darbo duoklę, daugel metų besirūpinant "Ateities" išdėstymu.

Sveikiname Vakarų Europos lietuvių vyskupą Antaną Deksnį, šių metų gegužės 9 d. atšventusį 70 metų gyvenimo sukaktį.

Adomui Rušėnui mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą visai šeimai ir artimiesiems.

"Ateities" redakcija

no, kuris yra suvažiavimui organizuoti komiteto pirmininkas.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, sutrumpintai LKMA, buvo įkurta 1922 m. Lietuvoje. Jos pirmuoju pirmininku (1922-1926) buvo vysk. J. Skvireckas. Antruoju — prel. A. Jakštas - Dambrauskas. Pirmasis akademijos suvažiavimas įvyko 1933 m., antrasis — 1936 ir trečiasis 1939 m. Ketvirtasis suvažiavimas jau įvyko tremtyje —Romoje 1957 m. LKMA yra išleidusi aštuonis suvažiavimo Darbų tomus ir penkius metraščius. Šiuo metu akademijai vadovauja ir spaudos darbus prižiūri prof. dr. A. Liuima, SJ, Romoje.

Šiuo metu LKMA turi daugiau kaip 200 narių. Suvažiavimai šaukiami kas treti metai. LKMA skiria premijas už mokslo veikalus, už religinės temos veikalus ir už visuomeninį -žurnalistinį darbą. Kun. dr. J. Prunskis šiuo metu yra premijų mecenatas ir jų suma yra tūkstantis doleių.

LKMA žinioje yra "Krikščionis gyvenime" veikalų serija ir ALKA — Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas, kuriame sutelkta lituanistinė biblioteka, dokumentinė medžiaga, etnografinis tautodailės muziejus ir meno galerija. Šiuo metu šiam archyvui yra reikalingi daug didesni pastatai. LKMA yra "tax exempt" ir visada laukia naujų aukotojų.

Pagal įstatus LKMA tikslas yra: "telkti aukštojo mokslo lietuvius katalikus, kiek galint lengvinti jiems mokslinio darbo sąlygas, ruošti naujas mokslo jėgas, platinti ir kelti mokslingumą ir krikščioniškąją kultūrą lietuvių tautoje".

Jei vietovėje gyvena bent penki akademijos nariai, ten veikia Akademijos Židinys. Šiuo metu LKMA centro valdyba yra Romoje. Akademijos nariai ir rėmėjai gauna LKMA leidinius papiginta kaina. LKMA veikimas apima visus kraštus, kur gyvena lietuviai. LKMA adresas: PIAZA della PILLOTTA 4, 00187 Roma, Italia.

Jonas Vytautas Dunčia

31 d. Union Pier, Mich. Studijų dienų tema bus "Moksleivis dvejuose pasauliuose".

STUDENTAI

— Detroito studentai kovo 27-28 d. Kultūros centre suruošė Juozo Jasiūno ir Viktoro Veselkos lietuviškos tautodailės parodą. Draugovės pirm. Saulius Jankauskas visuomenę supažindino su menininkais.

— Detroito studentai turėjo susirinkimą balandžio 4 d. Kultūros centre. Janina Udrienė pirmininkavo diskusijose apie mišrias vedybas.

— Studentų pavasario kursai bus ruošiami gegužės 28-31 d. Rotary Sunshine Camp, Rush, New York (netoli Rochesterio). Kursų tema: Ateitininkas trijų dimensijų įtakoje: Ateitininkiškos, lietuviškos ir gyvenamos aplinkos.

SENDRAUGIAI

— Clevelando "Ateities" klubas balandžio 2 d. turėjo vakaronę, kurioje kalbėjo Estera Alsienė apie tėvų ir vaikų santykius. Po paskaitos kilo gyvos diskusijos.

— Paskutinė Chicagos sendraugių gavėnios seminarų paskaitą skaitė kun. A. Grauslys balandžio 10 d. Jaunimo Centre. Paskaitos tema: "Katalikų Bažnyčios tolerancija".

— Chicagos sendraugiai gegužės 7 d. Jaunimo Centro kavinėje suruošė vakarėlį-pasilinkiminimą. Programą atliko aktorė Nijolė Martinaitytė. Ji paskaitė ištrauką iš Vinco Krėvės "Raganius".

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA

Ateinantį Padėkos savaitgalį, lapkričio 25-28 dienomis Detroite, Kultūrinio Centro patalpose įvyks Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos narių dešimtasis suvažiavimas. Tad jau dabar verta arčiau susipažinti su minima organizacija. Duodu žinių santrauką, gautą iš prof. J. Pikū-

JAUNIAI

– Chicagos Pr. Dielininkaičio ir Jaunimo Centro kuopos turėjo tradicinį margučių ritinėjimą balandžio 24 d. Jaunimo Centre.

— Chicagos Pr. Dielininkaičio kuopos metinė šventė įvyko gegužės 1 d. Priesaiką davė 6 jaunučiai ir 14 jaunių. Jaunuosius ateitininkus sveikino Federacijos Vadas dr. P. Kisielius.

— Detroito jauniai turėjo susirinkimą, kuriame nariai kalbėjo apie Velykų ir Verbų sekmadienio papročius ir apie gegužės mėnesį. Po susirinkimo buvo darbelių valandėlė. Berniukai drožinėjo, o mergaitės audė juostas.

MOKSLEIVIAI

— Baltimorės Stasio Šalkauskio moksleivių kuopa kovo 7 d. atšventė šv. Kazimiero dieną. Po mišių buvo pusryčiai, kuriuose Kęstutis Čižiūnas skaitė paskaitą ir buvo meninė programa.

— Chicagos A. Lipniūno kuopos susirinkime balandžio 11 d. dalyvavo gausus būrys moksleivių. Pirmininkė Vida Kazlauskaitė pranešė apie būsimas studijų dienas gegužės 28-31 Union Pier. Buvo perskaitytas kun. K. Trimako laiškas, dėkojant už 1000 dol. auką "Ateičiai"; nutarta, kuopos valdybos nario Andriaus Rušėno tėveliui staiga mirus, pareikšti užuojautą.

— Detroito mokslievių ir sendraugių būrelis balandžio 23 d. dalyvavo Detroito simfoninio orkestro koncerte. Orkestras atliko Strauss ir Debussy kompozicijas.

— MAS CV kopirm. V. Nakas buvo nuvykęs balandžio 25 d. į Toronto moksleivių kuopos susirinkimą skaityti paskaitą. Jis kalbėjo tema: "Heroizmas Lietuvoje".

— Clevelando Maironio kuopa turėjo gegužės 9 d. susirinkimą, kuriame buvo diskutuojama draugystė ir mergaičių ir berniukų santykiai.

— Chicagos A. Lipniūno kuopa ruošia studijų dienas gegužės 28-

Remkime KSU Lituanistinės Stipendijos Fondą!

Vėl kreipiamės į lietuvių spaudą, organizacijas, draugijas ir pavienius asmenis, prašydami paremti Kent Valstybinio Universiteto Lituanistinės Stipendijos Fondą.

Kent State universitete yra dėstoma lietuvių kalba; sutelkta gausybė lituanistinių rinkinių; vasaros metu ruošiami dviejų savaičių lituanistikos seminarai; rašomi darbai lituanistinėmis temomis. Kuris laikas stengiamasi sudaryti nejudomą KSU Lituanistinės Stipendijos Fondą, iš kurio procentų būtų kasmet duodama stipendija lituanistinėms studijoms. Siekiame surinkti virš 50,000 dolerių, bet jau bus galima pradėti skirti dalines stipendijas, kai šiame fonde bus apie 20,000 dolerių.

Pernai panašų atsišaukimą pasirašė platus šios stipendijos komitetas, kurio garbės pirmininkė yra Lietuvos Gen. Konsulė Čikagoje p. J. Daužvardienė. Ir šiais metais prašome visų paaukoti, kiek kas gali. Aukos nurašomos iš pajamų mokesčių. Aukas prašome siųsti:

Lithuanian Fellowship Fund
Kent State University Foundation
Kent, Ohio 44242.

Prof. Antanas Klimas, Pirmininkas
University of Rochester
Prof. John F. Cadzoow,, Ižidininkas
Kent State University

"ATEITIES" JAUNIMO KONKURSAS IR MECENAAI

"Ateities" žurnalas, minėdamas 65 m. sukaktį, paskelbė jaunimo kūrybos konkursą. Bus vertinami iki š. m. rugsėjo 15 d. žurnalui atsiųsta studentų ir moksleivių proza, poezija, rašiniai, veiklos aprašymai, interviu-pokalbiai ir fotografijos. Skatiname jaunimą siųsti žurnalui savo kūrybą.

Konkurso premijoms pinigus jau atsiuntė ar pažadėjo: Gajos korporacijos centro valdyba — 200 dol.; Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdyba — 200 dol.; dr. Romualdas ir Gražina Kriaučiūnai —100 dol.; dr. J. Gliaudelis — 50 dol.; Julija Švabaitė-Gylienė — 50 dol.; Bostono ateitininkų sendraugiai — 50 dol.; Petras ir Loreta Vainiai — 50 dol. Visiems mecenatams nuoširdžiai dėkojame.

"Ateities" redakcija

M. K. ČIURLIONIO DARBŲ SKAIDRĖS

M. K. Čiurlionio šimto metų gimimo proga Museum of Contemporary Art, Chicagoje, JAV, buvo rodytas platus M. K. Čiurlionio darbų skaidrių rinkinys, kurį paruošė T. ir J. Bogutai. Šis skaidrių rinkinys yra susilaukęs plataus visuomenės įvertinimo ir susidomėjimo. Jisai yra pirmas ir vienintelis toksai platus Čiurlionio darbų skaidrių rinkinys, kuris buvo rodytas ir bus platinamas visuomenės tarpe. Rinkinys susideda iš 150 atskirų Čiurlionio darbų. Dėl tolimesnės informacijos ir užsakymų prašome rašyti šiuo adresu: Čiurlionio Darbų Skaidrės, 6721 S. Rockwell St., Chicago, IL. 60629, U.S.A.

A.Š.F. SPECIALI STIPENDIJA

Lietuvių katalikų visuomenė, ypač jaunimo organizacijos, jaučia dvasios vadovų bei globėjų trūkumą. Susirūpinimą kelia per mažas pašaukimų kiekis. Laukiama daugiau jaunų lietuvių kunigų. Ateitininkų Šalpos Fondas, teikdamas stipendijas bei paskolas studentams mokslo bei mokymosi išlaidoms dengti, yra paskyręs specialią stipendiją teologijai studijuoti. Platesnei informacijai prašoma kreiptis į Fondo valdybą. Adresas: Dr. V. Šaulys, 2639 W. 86th St., Chicago, Illinois 60652.

ALp(LKA)1786
1976, Nr.5

90.725.288